

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 2 2025

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 2 juni 2025

Årgång 91

ISSN 0015-4431

Förbundets Høge Beskyddare:

Amiral H.M. Carl XVI Gustaf

Rikshedersordförande:

Konteramiral Johan Norlén, Marinchef

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Ingmar Elofsson – ingmar.elifsson@flottansman.se

Tel: 076-800 1600

Blåportshöjden 2E, 371 56 KARLSKRONA

GRAFISK FORMGIVARE:

Thomas Engevall – thomas.engevall@flottansman.se

Tel: 070-588 7589

Junibacken 9, 135 54 TYRESÖ

TRYCKERI: Åtta45, Järfälla

PRENUMERATION:

Kontakta kansliet. Kostnad 250 kronor/år. 4 nummer.

Kostnad lösnummer 80 kronor.

ANNONSER:

Kontakta redaktören eller den grafiske formgivaren alt:

E-post: annonser@flottansman.se

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm

Öppet efter överenskommelse

Internet: www.flottansman.se

Adress e-post: riksforbundet@flottansman.se

Tfn via ordförande: 070-588 7589

PLUSGIRO- & BANKGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4 (plusgiro)

Stora Tratten: 827-7071 (bankgiro)

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordförande: Konteramiral Thomas Engevall

Tel: 070-588 75 89

Vice ordförande: Örlogskapten Lars Sager

Tel: 070-811 81 02

Förbundssekreterare:

Jan Eric Knutas tel 070-672 17 62

jan.eric.knutas@gmail.com

Webansvarig/medlemsregister

Krister Hansen tel: 070-381 03 12

kristerh@flottansman.se

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)

PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 070-20 30 743

Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Innehållsförteckning

Ledare	3
Redaktören har ordet.....	4
Första ubåtsflottiljen.....	6
Fjärde sjöstridsflottiljen	7
Ett historiskt Riksårsmöte 2025	8
Fin ordförandeklubba i 90-årspresent	10
Medaljer vid Riksårsmötet 2025	12
Traditionsenlig Bankett på Brunnen	14
Val vid Riksårsmötet 2025	16
Korvetten HMS Härnösand besökte hemkommunen.....	18
Stipendiater från Marinmuseum till New York	20
Stockholms Sjöförsvaret – Del 2	24
Marina basbataljonen stadd i ständig utveckling.....	31
Atlantseglare besökte Flottans Män i Värmland.....	34
Anhörigdag för minröjarbesättning inför två månaders Natoinsats	36
Torbjörn är ny ordförande i Halmstad.....	38
Ett 90-tal nya örlogsfartyg under andra världskriget.....	40
I Sundsvall händer det.....	44
HM Ub Ulven Minnesdag 15 april	46
Materielnyheter	48
Lokalföreningarna informerar	49
In memoriam	59
Födelsedagar, Vi hyllar	60
Nya medlemmar	61
Avlidna kamrater	62
Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar	63

Omslagsbild: H.K.H. Kronprinsessan befordrades tidigare under våren till fänrik efter genomgången SOU (Särskild officersutbildning) vid Karlberg. Här vid firandet av sin nanmsdag 2025. Foto: Henric Wauge/SPA.

Baksida: Våra egna och allierade fartyg har övat sjöräddning i Östersjön och i de västra farvattnen. HMS *Trossö*, HMS *Carlskrona* och HMS *Skaftö* var marinens bidrag och helikoptrar från 31.Helikopterdivisionen. Något av det som övades var eftersök och räddning av skadade i vattnet, helikopter och operationer. Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarsmakten.

Stationer för losskastning!

Jag vill börja detta nummers ledare med att rikta ett stort *Tack!* till våra tre lokalföreningar i Karlskrona, Karlshamn och Kalmar som stod för värdskapet vid årets Rikssårsmöte. Det blev ett mycket välordnat arrangemang och de kommentarer jag fick från deltagarna och de inbjudna gästerna var att alla var mycket nöjda med dagarna på Ronneby Brunn. Det var första gången på ett antal år som vi inte kastade loss och genomförde mötet på en färja över Östersjön och min känsla var att det var dags för något nytt – och det blev det.

Två välordade utflykter, den ena till Marinmuseum och den andra en rundvandring på Brunnen med bl.a. Gribshundsmuseet var en del av programmet. Själv var jag på den senare och gavs där insikten om att det nog var välgörande att förr komma ut på en "kur" på Brunnen som sades pågå mellan 3-5 veckor. Att behöva dricka en liter av det tämligen illasmakande sura vattnet varje dag, som ingick i dåtidens kurer, var jag dock glad att jag slapp. Det fick räcka med några droppar.

Den stora frågan på mötet var som bekant frågan om stadgeändring rörande nytt namn på vår förening. Ingen kan ha undgått diskussion och debatt innan mötet. Oaktat vilken syn man har i frågan tycker jag att det sätt som vi kunde genomföra slutdiskussionen på lokalföreningskonferensen dag 1 och därefter omröstningen på själva Rikssårsmötet hedrar alla som deltog. Det utgjorde också ett kvitto på att diskussion och meningsutbyte fått den tid som krävs för att kunna gå till beslut på ett ordnat sätt i en komplex fråga.

Som framgår av protokoll från mötet och även i tidningen så gav Rikssårsmötet ett första bifall till Förbundsstyrelsens förslag att byta namn till *Föreningen Marinkamraterna*. Det var också glädjande att alla utom två av våra 24 lokalföreningar deltog i beslutet vilket ger det hög legitimitet. Oaktat hur de två saknade lokalföreningarna hade röstat hade beslutet också blivit detsamma. Kallelse kommer att i närtid skickas ut till ett extra Rikssårsmöte i Stockholm den 18 september för omröstning nr 2, då vi även kommer att genomföra ett seminarium med tillhörande middag. Väl mött där!

Vi firar som bekant 90 år som förening i år. Viktigt att komma ihåg är skälet till varför Flottans Män bildades 1935. Det var primärt inte för att utgöra en kamratförening där man träffades och berättade allehanda skrönor om hur det var förr – när det per definition var bättre. Det var för att påverka samtiden och att på ett aktivt sätt bädda för att flottan inte skulle glömmas bort och nedprioriteras i den då startade upprustningen inför det som senare blev Andra världskriget. Vi var från start en "Påverkansorganisation".

Det finns tyvärr rätt många likheter med 1930-talet idag och Sverige har som inte kan ha undgått någon påbörjat en omfattande upprustning av såväl det militära som civila försvaret. Idag finns pengar men tid saknas. Det är minst lika viktigt nu som det var för 90 år sedan

att marinen ges en tillräcklig del av den nya kakan för att kunna växa och axla de uppgifter som vi nu har som allierad inom Nato och som nation. Vi behöver således öka våra ansträngningar att påverka beslutsfattare även idag!

Marinbaschefen Fredrik Edwardson uttryckte detta mycket väl på Rikssårsmötet då han beskrev att vi nu, tillsammans med våra allierade, måste utveckla en förmåga att ha kontroll över Östersjön. Detta innebär att vi ska kunna använda Östersjön för våra behov, för logistiktransporter över till Baltikum och Polen, för skydd av sjötransporter och infrastruktur på havsbotten mm. Samtidigt ska vi också kunna förneka Ryssland denna förmåga om så skulle krävas i en konflikt.

Till det går det åt resurser. Resurser i form av fartyg, båtar, personal, utbildning, egen infrastruktur m.m. Det kommer inte att vara tillräckligt att i sakta mak bygga upp detta med gårdagens metoder, vare sig de som under senare decennier präglade utvecklingen av vår marin. Där är det senast nybyggda och sjösatta stridsfartyget korvetten *Karlstad* som sjösattes för snart 19 år sedan. Visserligen har ett antal ubåtar och korvetter fått halvtidsmodifieringar och livstidsförlängningar, men vi väntar fortfarande på nästa nya fartyg. Artikeln i detta nummer om vad vi lyckade åstadkomma under det pågående kriget 1939–1945 länder till eftertanke.

Min uppfattning är att det krävs ett antal kompletterande grepp för att stärka den marina förmågan betydligt snabbare än vad som traditionella nybyggnadsprogram medger, även om dessa givetvis också krävs.

"Drömarhangarfartyg" inspirerade av Ukrainas senast attack med stöd av lastbilar, obemannade system på, över och under vattenytan stödda av Artificiell Intelligens, marina cyberoperationer är exempel på vad som skulle kunna göras men det är nog bara fantasin som sätter gränserna.

För er som vill läsa och lyssna mer kring dessa frågor under sommaren kan jag rekommendera såväl Kungl. Örlogsmannasällskapets (www.koms.se) och Kungl. Krigsvetenskapsakademiens (www.kkrva.se) hemsidor som innehåller artiklar, blogginlägg, pod:ar m.m.

Med önskan om en trevlig sommar!

*Thomas
Engevall*

Redaktören har ordet

En förenings högtidsdag är som regel årsmötet och Flottans Män är inget undantag. Det traditionella Riksårsmötet genomfördes i mitten av maj på Ronneby Brunn som ett välorganiserat och uppskattat arrangemang. Årets Riksårsmöte innbar också att föreningen firade sitt 90-årsjubileum. Mötet blev historiskt då det första beslutet om en stadgeändring som innebär ett namnbyte från *Flottans Män* till *Föreningen Marinkamraterna* fattades. Frågan har diskuterats. Beslutet blev bifall med kvalificerad majoritet för namnet *Föreningen Marinkamraterna* och vårt emblem med bokstäverna FM kvarstår. Det andra beslutet tas den 18 september på en extra stämma. Vad tidskriften kommer att heta är ännu inte beslutat och årsmötet gav styrelsen uppdraget att besluta om detta.

Då jag fått frågan från en del medlemmar om vi skulle bli någon form av paraplyorganisation men så är inte fallet. Det är ett nytt namn på samma förening vilka arbetar efter de tre ledorden Kamratskap, Örlogstradition och Sjöförsvar. Tidskriften kommer fortsättningsvis att i likhet med tidigare omfatta marina ämnen i perspektivet dåtid, nutid och framtid. Mer om Riksårsmötet finner du på annan plats i tidskriften.

Om du som läsare vill ta del av dagsaktuella händelser både inom marinen och försvaret är Instagram en bra källa. Korta texter och många bilder och korta filmsekvenser ger en bra dagsbild. Samtliga marina förband finns representerade och även de flesta andra förbanden utanför marinen.

Sjöofficerssällskapet i Karlskrona har en fond, Stiftelsen Samfonden, som har till syfte att hjälpa en anhörig när den ekonomiska situationen kräver det. Det kan

vara i samband med nära anhörigs dödsfall, sjukdom, olycka m.m. Är du efterlevande maka/make/barn till avliden medlem har du enligt stadgarna möjlighet att ansöka.

I artikeln i förra numret om den politiske officeren Besedin och hans bok *U 137* gjorde han en dedikation i boken och jag efterlyste om någon kunde översätta den ryska texten i boken. Morgan Backman, Flottans Män Kalmarsund, läste ryska på gymnasiet och berättar att han glömt det mesta men kunde hjälpa mig med Besedins dedikation i boken där står ”Till minne av mötet”. Om det var mitt möte med honom eller hans möte med Torrumskär i oktober 1981 är oklart.

Nästa nummer av tidskriften, nummer 3/2025, kommer ut något senare då vi vill ha med den extra stämman 18 september då frågan om namnbytet ska avgöras samt det efterföljande seminariet, preliminärt om sjökriget i Svarta havet i samband med Ukrainakriget.

Slutligen vill jag tacka er alla läsare för synpunkter, uppslag på reportage och bidrag till vår tidskrift. Jag vill också önska er alla en fin och rofylld sommar så möts vi efter sommaren!

Ingmar Elofsson

E-post: ingmar.elfsson@flottansman.se

Tfn: 076-800 1600

Utgivning och manusstopp för tidskriften är fasta tider året runt och den 10:e för lokalförening och den 15:e för övrigt material. För de närmaste två numren gäller följande:

Nr 3 2025; Manusstopp 10 respektive 15 augusti och utgivning andra halvan av september.

Nr 4 2025: 10 respektive 15 december.

Ett historiskt ögonblick för Flottans Män måndagen den 12 maj 2025 klockan 16.43. Justeringspersonerna tillika rösträknarna har fastställt och kommer tillsammans med årsmötespresidiet fram till, att den första omröstningen om ett ändrat namnbyte till Föreningen Marinkamraterna har genomförts. Rösträknarna stående från vänster Peter Ekström LoF Norrköping och Kjell Johansen LoF Nynäshamn. Sittande fr.v. Krister Hansén, Jan Berglöw och Thomas Engevall förbundsstyrelsen.

SÖK EKONOMISKT UNDERSTÖD ELLER STIPENDIUM FÖR STUDIER FRÅN SEU – SJÖOFFICERARNAS ENSKILDA UNDERSTÖDSFOND!

Destinatärer som är i ekonomisk kris av något slag eller som har svårt att få vardagsekonomin att gå ihop är varmt välkomna att söka ekonomiskt understöd från SEU. Det kan också röra sig om exempelvis tandläkarkostnader, kostnader för mediciner eller för andra större utgifter. Varje ansökan behandlas individuellt och konfidentiellt av stiftelsen.

Därutöver så ger stiftelsen också stipendier för studier vid läroanstalt, främst för högre studier vid universitet och högskola, såväl i Sverige som utomlands. Stipendier ges även för grundskolelever för studier vid annan ort eller t.ex. sommarläger av olika slag.

VEM KAN SÖKA?

Sjöofficerare och ordinarie medlemmar vid Sjöofficerssällskapen i Stockholm, Karlskrona och Göteborg. **Samt äkta make/maka, änkor/änkemän, barn och efterlevande** till Sjöofficerare och ordinarie medlemmar vid ovan nämnda sällskap.

Ansökan skickas till per mejl till: kansli@sooss.se

samt med vanlig post till: SEU C/O DVÖ, Teatergatan 3, 111 48 Stockholm.

Ansökningshandlingar återfinns på www.sooss.se

Frågor ställs till: kansli@sooss.se

Ansökningar mottages året runt.

VÄLKOMMEN MED DIN ANSÖKAN!

Första ubåtsflottiljen

Ubåtsflottiljen övar ubåtsräddning i NATO

HMS *Belos* har övat ubåtsräddning tillsammans med *Nato Submarine Rescue System* (NSRS) som är ett ubåträddningssystem som ägs av de tre länderna Norge, Frankrike och Storbritannien. Sverige har sedan 2009 ett avtal om gemensam ubåtsräddning och i avtalet ingår att öva tillsammans. I NSRS system ingår ubåtsräddningsfarkosten som benämns *Nemo*. *Nemo* är betydligt mindre och kan rädda 15 personer åt gången till skillnad från den svenska ubåtsräddningsfarkosten som kan rädda 35 personer per omgång.

Under övningen sjösätts farkosten som sedan dyker ner under ytan, lokaliserar ubåten och sedan ansluter mot ubåtens räddningslucka. När allt vatten är tömt i mellanrummet och trycket är utjämnat kan luckan i *Nemo* öppnas och därefter luckan i ubåten och personalen kan räddas. Att ansluta med räddningsfarkosten är ett precisionsarbete som kräver mycket övning. Till sin hjälp har piloten både kameror och sonar.

NSRS utrustning transporterades med lastbil till Karlskrona där den lastades ombord på *Belos*. När övningen nu är slutförd kommer HMS *Belos* att segla till Skottland för att där lossa utrustningen.

Text och foto:

Sofia Löveborn/Försvarsmakten

Nato Submarine Rescue System

Det norsk-fransk-brittiska systemet består av ett antal olika komponenter, bland annat:

- En enhet för initialinsats, IROV (Intervention Remotely Operated Vehicle) som kan styras ner för att lokalisera en nödställd ubåt.
- Räddningsfarkosten *Nemo* som ses på bilderna och som är ca 9 meter lång och väger ca 15 ton.
- En portabel tryckkammare för 72 besättningsmedlemmar.
- Två mindre tryckkammare för medicinsk behandling av enskilda besättningsmedlemmar.

Fjärde sjöstridsflottiljen

I början av det intensiva

Just nu är vi precis i starten på en av årets mest intensiva perioder. Förbandsutbildningen har dragit igång, SWENEX närmar sig – och i detta ligger inte bara ett högt tempo, utan också kärnan i vår framtid. Den kvantitativa tillväxten vi talar om så ofta, kan endast bli verklighet genom att vi lyckas skapa en miljö där våra värnpliktiga vill stanna kvar – som kollegor.

Men det här är också en tid som ställer krav. Vi tvingas ibland prioritera bort saker vi själva tycker är viktiga. Det kan skava. Kännas orättvist. Men det är så vi bygger något tillsammans – när vi vågar släppa lite av vårt eget för att helheten ska funka.

Vi gör allt detta i ett läge där omvärlden är orolig. Stora länder agerar utan hänsyn till mindre, och den världsordning vi varit vana vid respekteras inte längre. Rysslands prat om fred har upprepade gånger visat sig stämma dåligt med verkligheten – ett spel för gallerierna.

Trots det – eller just därför – finns det ändå något hoppfullt i det vi gör. Vår uppgift är viktigare än någonsin och efter många år av neddragningar och begränsade resurser börjar saker röra på sig. Mer pengar, nya satsningar, och en vilja att fokusera på det som faktiskt fungerar – inte bara det som ser bra ut på papper. Det går långsamt, men signalen är tydlig. Vi är på väg åt rätt håll.

Här på förbandet ser vi det konkret exempelvis genom: Sonar 119B har dammats av och kommit till användning, AUV MCM Tung är beställd, en ny AUV-byggnad på Berga är på gång. Nya värnpliktiga är här – fulla av ambition och vilja. Nästa år startar vi med två inryck per år. Mer tid vid förbandet. Mer kontinuitet. Och nej, det blir inte som förr – det blir bättre.

Så även om det ibland känns motigt – med trasig materiel, för lite folk och långa att-göra-listor – så finns ljuset där framme och känslan av att det vi gör är viktigt. Det här är en spännande tid att jobba i Försvarsmakten. Oavsett om du kastar loss för internationell tjänstgöring, åker på ett bemanningsuppdrag, eller räknar skrivmateriel i förpiken – så bidrar du. Allt räknas. Allt behövs. Det leder oss mot ett starkare försvar av Sverige.

Jag tror att där vi befinner oss just nu är det viktigt att

alla kan göra sin röst hörd, upplever du att något kan fungera bättre. Säg det! Är vaktjänstordern inte ändå målsenlig, saknas verktyg, kan vi öva på annat sätt – föreslå hur och lyft det. Den kollektiva hjärnan kommer alltid att vara bättre än den enskilda.

Som avslutande tips för den som vill bidra ännu mer finns FOI:s projekt GLIMT, som är en del av Sveriges stöd till Ukraina. Det bygger på kollektiv intelligens – där många tillsammans gör framtidsbedömningar med hög träffsäkerhet. Läs mer på foi.se eller gå direkt till glimt.nu om du vill vara med.

GMV

Oskar Sundquist

1.DA 42.minröjningsdivisionen

Oskar Sundquist, 1.divisionsadjutant på 42.minröjningsdivisionen .

Ett historiskt Riksårsmöte 2025

Riksårsmötet räknas som Flottans Mäns högtidsdag. En rad viktiga beslut ska tas men direkt efter öppnandet av mötet genomfördes parentation för de medlemmar som gått bort sedan förra Riksårsmötet. I år var det ett 70-tal av våra medlemmar som kastat ankar i den eviga hamnen. Parentationen inleddes med att en utsedd glasvakt slog åtta glas på den medförda skeppsklockan varefter förbundsordföranden sade några korta ord samt påkallade en tyst minut för våra bortgångna kamrater.

Därefter hälsade förbundsordförande Thomas Engvall alla deltagare hjärtligt välkomna till årets Riksårsmöte på Ronnebybrunn.

- Nästan på dagen för 90 år sedan bildades Föreningen Flottans Män fortsatte Thomas årsmötet. - Elvahundra personer hade samlats på Skeppsholmen i Stockholm för inmönstring till föreningen, och då som nu för tiden serverades det ärtsoppa. Huvudskälet bakom föreningens bildande var att bedriva det vi idag kallar försvarsupplysning för att lyfta fram behovet av en stark och kompetent flotta. Flottan hade då, som ibland även nu, kommit i bakvattnet i arbetet med dåvarande Krigsmaktens uppbyggnad. Flottans Män var således vid grundandet en påverkansförening kanke mer än en ren kamratförening. Påverkansdelen kan stärkas även i dagens förening utan att vi ska göra avkall på kamratföreningsdelen, fortsatte Thomas sin inledning.

Därefter kastade sig mötet in i den uppgjorda dagordningen om totalt 19 punkter. Förutom formalia

Jan Berglöw slår traditionsenligt åtta glas vid parentationen för avlidna kamrater i Flottans Män.

Överst t.v. Revisor Jöran Westling föredrar revisorernas berättelse och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Överst t.h. Ett historiskt beslut där det försä beslutet av två för en stadgeändring om byte av namnet Flottans Män till Föreningen Marinkamraterna. De båda protokolljusterarna, stående, genomför rösträkningen. Fr.v. Krister Hansén, Jan Berglöv, Thomas Engevall och stående Peter Ekström och Kjell Johansen.

Nederst t.v. Marinbaschefen kommendör Fredrik Edwardson berättade om marinen och omvärldsläget (bilden som visas är inte från dagens marin).

Nederst t.h. Valberedningens ordförande, före föbundsordförande och tidigare mångårig ordförande i Stockholmsföreningen Örjan Sterner.

såsom val av justeringsmän och rösträknare mm ägnades en stor del åt ekonomin där ordföranden och styrelsen genomfört ett stort arbete få en ekonomi i balans och långsiktigt bygga upp ett eget kapital. En motion hade lämnats in om Stora Tratten vilken avslogs och i föregående nummer av tidskriften har frågan utretts.

Det stora beslutet var förbundsstyrelsens förslag om att byta namn på föreningen till *Föreningen Marinkamraterna*. Frågan har diskuterats under flera år och underlag för och emot m.m. har publicerats i tidskriften under hela procesen. Likaså har förbundsordföranden besökt flera av lokalföreningarna under perioden och diskuterat frågan.

Omröstningen genomfördes och Lokalföreningarna har ett röstetal beroende på antal medlemmar. I grunden har varje förening två röster och sedan ytterligare en för varje påbörjat hundratal medlemmar. Omröstningen utföll med 46 röster för ja och 14 nej för ett namnbyte.

Det andra beslutet genomförs på ett extra Rikssårsmöte i Stockholm den 18 september. I samband med extramötet genomförs ett seminarium med preliminärt tema "Sjökriget i Svarta Havet med anledning av Rysslands anfallskrig mot Ukraina." Information om mötet och seminariet kommer att finnas på hemsidan.

Som de två sista punkterna lämnade Sven Stene över sin gåva (se sidorna 10-11) och därefter höll marinbaschefen kommendör Fredrik Edwardson ett intressant och uppskattat föredrag om dagsläget och framtiden i marinen med en återblick i perspektivet hur marinen såg ut för några decennier sedan. En exposé över det aktuella omvärldsläget gav svar på många tankar och frågor bland åhörarna, frågor som aldrig ville ta slut.

I samband med Rikssårsmötet genomfördes även utdelning av medaljer till de som genomfört olika berömvärda insatser för Flottans Män. Se reportage på annan plats i tidskriften.

Text och foto: Ingmar Elofsson

Fin ordförandeklubba i 90-årspresent

Sven Stene är före detta röjdykare och medlem i Flottans Män sedan 45 år och medlem i Karlskrona Lokalförening. Han är dessutom en mycket duktig och uppskattad konstnär för sina skulpturala arbeten i trä. Vid Riksårsmötet 2025 lämnade Sten en ordförandeklubba till Flottans Män i 90-årspresent. Sven Stene berättar:

I december förra året blev jag uppringd av en bekant med bakgrund i Flottan som frågade:

- Vet du om att Flottans Män fyller 90 år nästa år?
- Ja, sa jag. Hur så?
- Jag tycker du ska göra en ordförande klubba för de har ingen.
- Jaha, har du talat med Engevall om det.
- Nej, du får överraska honom avslutade jag.

Detta var början till detta tillfälle.

Jag tog min röjdykarexamen i oktober 1965 under Rolf Hamilton, förbandsutbildning på HMS *Gillöga* till januari 1966, blev instruktör vid KÖS Dykarskola februari 1966 under ledning av Göran Hillskog och efter mina 15 månader gick jag över stat och stannade till juni 1967.

Jag deltog i MARÖ 70 som instruktör och dykledare på HMS *M25* under Sebastian Tamm.

Innan överlämnandet gav Sten därefter en noggrann genomgång av de olika träslagen och hur de på olika vis hamnat i hans ägo genom åren. Han fortsatte:

Sven Stene berättar om klubbans tillkomst. Den skarpögde kan se att vi befinner oss på punkt 18 av föredragningslistan; Gåva till Riksförbundet. Foto: Ingmar Elofsson.

Klubbans proveniens

Proveniens är ”Historien om ett föremåls kedja av ägare från det att det skapades eller upptäcktes fram till idag”.

Svarteken

Våren 1966 tappade en jagare två ammunitionslådor vid Mobiliseringskajen på Marinbasen. Vi tillkallades och fann lådorna. Vi hade mycket luft kvar varför vi sökte ”under” kajen och fann en hel del saker som föranledde dåvarande Marinmuseichefen von Busch att komma och beslagta det mesta, men svarteken fick vi behålla, därav ordförandeklubbans huvud mm. Vid bearbetning nu 59 år senare fann jag söndriga dymlingar mm men också en lagning med smidd spik. Spiken var bortrostad men hålet var kvar varför jag som bonus sparade en bit med en teakspik som ersättning. En längre bit svartek hittades av mig ute på Hanöbuktens botten.

Teaken (teak trä)

Våren 1967 låg HMS *Tre Kronor* vid kaj i närheten av ”finska Kyrkan” för upphuggning. Den var genomförd delvis och de hade tappat bägge bogsköldarna. Vi tillkallades och fann även dessa. Kryssaren låg väldigt högt vilket gjorde att man såg så kallad träförstärkning sticka upp vid och över vattenlinjen. Personal kallade detta för påbackning då man förstärkte bakomliggande viktiga områden. 1972 bodde jag i Göteborg och en god vän undrade om jag önskade teakträ vilket jag sa ja till. Vi åkte till Eriksbergs varv där vännens far var verkmästare och visade då teaken som då härrörde från nämnda påbackning. Denna teak togs från andra gamla pansarbåtar på 1940 talet som billig förstärkning. Denna teak finns således på bricka och skaft.

Eken

Jag var bjuden på torsdagsfrukost på DNC vid Marinbasen för några år sedan och vid uteskort med en officer passerade vi det gamla virkesupplaget mitt emot Galjonslunden. Jag såg då såg några korta ekbrädor som låg i en hög. Jag frågade vederbörande om jag kunde ta dessa och han sa att jag skall se något ute med kikare och lämnade bagagelucka öppen och dessa tre bitar följde med ut och har sedermera återvänt till Flottans enheter i någon form. Ursprunget vet jag ej något om men någon tror att det var rester från den ek som kom från Visingsö vilket inte kunnat bekräftats. Hur som helst är denna ek en del av brickan.

Buxbom

Träet kommer från 120-årig Buxbom vuxet på Aboretet vid Stenshuvuds Nationalpark som jag fått tillstånd att använda.

Sven Stene lämnar över ordförandeklubbans FM signum till förbundsordföranden Thomas Engevall. Foto: Ingmar Elofsson.

FM signum på klubbhuvudet samt skaftavslut jämte jetong på brickan kommer från samma stam och är bearbetad i ändträ. Proveniensens här är följande. Drar man ett streck från Stenshuvud till Karlskrona får man en markering som skapar det innanhav där Flottan övat i 350 år. Stenshuvud är dessutom ett starkt sjömärke. Buxbom använde man också som bestick till navigationsutrustning mm.

Snöret

Skaftet är ringat in med tamp från Repslagarverkstaden. Ytbehandling är i huvudsak bivax och bör med något års mellanrum vaxas med dito. Vill uppmärksamma den bit svartek som tillförts på brickan med en teakspik i, som är en tanke till den båtsman eller timmerman som tillfälligt lagade detaljen för flera hundra år sedan. Jag har haft fina samtal med Thomas Engevall under hela tiden och informerat honom medelst foton mm så jag tror att det inte helt överraskat honom.

Tack för inbjudan till mötet, Thomas!

Jag hoppas detta ska vara en bra klubba för goda beslut i framtiden!

Sven Stene

Anm: Förbundordförande tackade efter överlämnandet Sven Stene för den unika klubban och också för beskrivningen av de ingående träslagens spännande historia.

Klubban nyttjades för första gången när förbundsordföranden avslutade mötet, med som det står i protokollet:

Därefter förklarades 2025 års riksårsmöte avslutat och ordföranden manifesterade det med ett kraftfullt slag med den nya klubban!

Medaljer vid Riksårsmötet 2025

Flottans Män utdelar medaljer som en hedersbevisning i samband med det årliga Riksårsmötet. Hedersbevisningen kan vara i form av medalj, plakett eller annat tecken och kan delas ut till såväl medlem som annan förtjänt person. Medlem är den person som redovisas i FM medlemsregister. Förslag till sådan hedersbevisning lämnas normalt av lokalförenings styrelse eller enskild medlem till riksförbundets kansli för beredning i Hedersutskottet. Förslag om tilldelning av Hedersankare ska tillställas regionmöte för tillstyrkan före insändande till kansliet. Hedersutskottet bereder inkomna förslag åt förbundsstyrelsen, som beslutar om eventuell utdelning. Vid Riksårsmötet 2025 utdelades medaljer enligt nedan:

Hedersankare

Flottans Mäns Hedersankare utdelas för mångårig avsevärd insats till fromma för verksamheten inom Flottans Män och/eller för gagnande verksamhet i samarbete mellan de nordiska marina kamratföreningarna. Hedersankaret kan även utdelas till svensk man eller kvinna, som utfört en synnerligen framstående gärning för eller i flottan (marinen).

- Stellan Andersson, Karlskrona
- Bo-Inge Andersson, Karlskrona
- Thomas Engevall, Haninge
- Göran Hagman, Malmö
- Lennart Håkansson, Karlskrona
- Tore Nyblom, Göteborg

Ankarmedalj i guld

Flottans Mäns Ankarmedalj i guld utdelas för fleråriga insatser till fromma för verksamheten inom Flottans Män i lokalförening eller inom riksverksamheten, kan exempelvis vara mångårigt styrelsearbete och/eller på annan betungande position inom föreningen. Flottans Mäns Ankarmedalj i guld kan även utdelas till svensk man eller kvinna, som utfört en synnerligen framstående gärning för eller i flottan (marinen).

- Gert Andersson, Nynäshamn
- Börje Bäckman, Västerås
- Van Carlzon, Lysekil
- Ove Engkvist, Växjö
- Tommy Falk, Nynäshamn
- Olle Jansson, Norrtälje
- Roger Karlström, Härnösand
- Lars Larsson, Haninge
- Magnus Leuchovius, Västerås
- Boris Lundqvist, Göteborg
- Bengt Mars, Karlshamn
- Göran Olsson, Karlstad-Värmland

- Bo Ringdahl, Karlshamn
- Lars Sager, Karlskrona
- Anneli Sandgren, Växjö
- Kjell Sandgren, Växjö
- Ulf Ängemo, Halmstad

Ankarmedalj i silver

Flottans Mäns Ankarmedalj i silver utdelas för fleråriga insatser till fromma för verksamheten inom Flottans Män i lokalförening eller inom riksverksamheten i likhet med vad som gäller för FM Ankarmedalj i guld men i något mindre omfattning som till exempel färre antal år i betungande position. Flottans Mäns Ankarmedalj i silver kan även för ovan angivna insatser utdelas till kvinna i till Flottans Män knuten damklubb. Denna utmärkelse kan även utdelas internationellt.

- Jimmie Adamsson, Marinstaben, ej medlem
- Per-Owe Andersson, Västerås
- Erik Arvidsson, Västerås
- Jan Berglöw, Stockholm
- Bengt Carlsson, Växjö
- Ingmar Elofsson, Karlskrona
- Lennart Friberg, Växjö
- Lars W Grönberg, Gotland
- Göran Hagström, Norrtälje
- Tord Hallberg, Karlshamn
- Arne Hasselgren, Lysekil
- Göran Hedberg, Norrtälje
- Alf Hedeback, Växjö
- Karl Hellgren, Karlshamn
- Ola Jacobsen, 4.sjöstridsflottiljen, ej medlem
- Lars-Erik Johansson, Karlshamn
- Carl-Gustav von Konow, Lysekil
- Eva Landberg, Norrtälje
- Inger Lidström, Nynäshamn
- Sven Lind, Karlshamn
- Kenneth Lundgren, Norrtälje
- Lisa Mars, Karlshamn
- Carl Martinsson, Sundsvall
- Per Martinsson, Sundsvall
- Johan Nyström, Karlshamn
- Anders Näslund, Härnösand
- Ronny Olsson, Lysekil
- Per Örnell, Stockholm

Ett bildcollage på närvarande medaljörer ses på nästa sida. De som ej kunde vara med kommer att få sina medaljer via egen lokalförening vid ett lämpligt tillfälle.

Traditionsenlig Bankett på Brunnen

Övre: Marineförförvaltaren Ingeborg Clementsson och Hannu Mylläri, Haninge, diskuterar aktuella frågor.
T.v.: Kennet Lundgren, Norrtälje i samspråk med Örjan Sterner tidigare förbundsordförande och nu ordförande i valberedningen.

Nedre t.v.: Ordföranden i Västerås Antonio Grimaldi diskuterar och umgås med Peter Glimvall, borgmästare i Karlskrona och ordförande i KA 2 Kamratförening.
Nedre t.h.: De båda lokalföreningsordförandena Olle Jansson i Norrtälje och Lars Larsson i Haninge.

Traditionsenligt hålls en bankett efter Riksårsmötet och i år var det inget undantag. Brunnen bjöd på mingel och en treträtters middag som enligt alla var mycket god. Före middagen var det som vanligt tillfälle att mingla och då inte minst med inbjudna gäster. Alla som var med var mycket nöjda med arrangemanget och ett stort tack riktas till "De tre K:na", lokalföreningarna i Karlshamn, Karlskrona och Kalmarsund.

Text och foto: Ingmar Elofsson

Hans Tornerhjelm, vice ordförande i lokalföreningen Karlskrona var en uppskattad toastmaster under kvällen, en syssla som han utförde med den äran. Stort tack Hans!

God och gemytlig stämning vid borden.

En glad ordförande från lokalföreningen i Ängelholm Bertil Lundin. I bakgrunden en av de inbjudna gästerna chefen för Marinmuseet Mats Persson.

Sewe Lindberg ordförande i arrangörsföreningen Karlshamn med fru Gunilla och sekreteraren i förbundsstyrelsen Jan Eric Knutas, som representerar lokalföreningen i Göteborg.

Val vid Riksårsmötet 2025

Övre raden från vänster: LarsIngvar Elofsson Memsengrell, Cawe Johansson och Jan Eric Knutas. Nedre raden fr.v. Jan Berglöw, Thomas Engevall och Lars Sager.

Vid Riksårsmötet förrättades följande val och förbundsstyrelsens fyra ordinarie ledamöter väljs för två år i taget förutom ordföranden som väljs på ett år i likhet med suppleanterna. Varje region har en ordinarie och en personlig ersättare (suppleant) i styrelsen. Efter årsstämman genomfördes även ett konstituerande styrelsemöte där rollerna som vice ordförande, sekreterare samt kassör fördelades.

Ordförande

Thomas Engevall, lof Haninge. Omval (1 år)

Ledamöter

Lars Sager, lof Karlskrona. Region Syd. Kvarstår till 2026. *Vice ordförande.*

Jan Eric Knutas, lof Göteborg. Region Väst. Kvarstår till 2026. *Sekreterare.*

Cawe Johansson, lof Sundsvall. Region Norr. Omval två år.

Jan Berglöw lof Stockholm. Region Mitt. Nyval två år.

Ersättare

LarsIngvar Elofsson Memsengrell, lof Karlshamn. Region Syd. Omval 1 år

Ulf Ängemo, lof Halmstad. Region Väst. Omval 1 år.

Bengt Randevåg, lof Härnösand. Region Norr. Omval 1 år.

Olle Jansson, lof Norrtälje. Region Mitt. Nyval 1 år.

Revisorer

Jöran Westling, lof Norrtälje. Kvarstår.

Göran Löfgren, lof Karlskrona. Nyval 2 år.

Revisorsersättare

Stieg Andersson, lof Västerås. Kvarstår.

Lennart Persson, lof Södertälje. Omval 2 år.

Valberedningen 2025 (hela valberedningen omvaldes)

Örjan Sterner, lof Stockholm, Region Mitt, sammankallande.

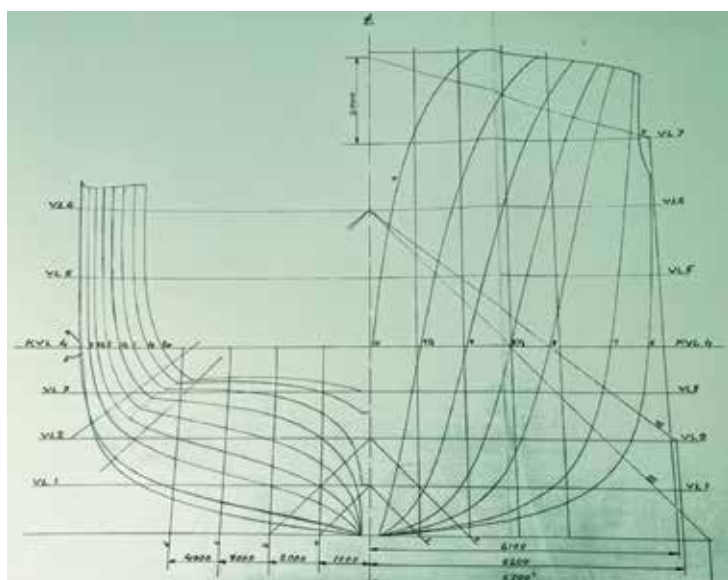
Lars-Erik Uhlegård, lof Göteborg, Region Väst.

Sewe Lindberg, lof Karlshamn, Region Syd.

Åke Semb, lof Härnösand, Region Nord.

Roll/ansvar i kursiv stil beslutades internt inom förbundsstyrelsen på det konstituerande mötet.

Vidare utsågs Magnus Bergman, lof Stockholm till kassör vid mötet.

NEONAVAL AB

Korvetten HMS Härnösand besökte hemkommunen

Ett av marinens större fartyg har under helgen legat förtöjt i Marinhallen i Härnösand. Det var korvetten HMS Härnösand som i samband med en övning i Bottenhavet besökte den stad som gett fartyget dess namn.

Samtidigt besökte systerfartygen HMS Sundsvall och HMS Gävle sina respektive hemorter. Fartygen tillhör 4 sjöstridsflottiljen och syftet med besöken var att träna ytstrid och ubåtsjakt samt öka kännedomen om den norrländska kusten.

Allmänheten hade denna gång inte möjlighet att gå ombord. En grupp medlemmar i föreningen Flottans män i Härnösand hade dock lyckats få komma ombord och bese fartyget från maskinrummet till bryggan.

Fartygschefen Birger Axelsson och fartygsingenjör Järker Grell tog emot gruppen och informerade om marinens uppgifter och resurser med tonvikt på korvetternas roll i marinen.

HMS Härnösand, har 45 besättningsmän. Omkring en tredjedel av besättningen är kvinnor. Värnpliktiga kommer också senare ingå i besättningen.

Fartygen har måtten 72 X 10 meter. Farten är maxmalt 35 knop. Beväpningen är en 57 mm allmålspjäs, sjömålsrobotar, torpeder och sjunkbomber. De saknar dock luftvärnsrobotar, men den bristen kommer att åtgärdas i närtid. Fartygen har byggts i kolfiberarmerat plastlaminat istället för stål och den enda propeller som

En grupp medlemmar i Flottans män i Härnösand fick tillfälle att besöka fartyget under besöket.

Foto: Ottilia Gustavsson, Försvarsmakten.

Fartygschefen på HMS Härnösand örlogskapten Birger Axelsson. Foto: Uno Gradin.

T.v. Bävern ingår i Härnösands kommuns vapen och i HMS Härnösands gunrum finns det en maskot i form av en bäver. Denne har döpts till Castor som är det latinska namnet för bäver. Foto: Uno Gradin. T.h. Besökarna debarkerar efter ett intressant och uppskattat besök efter att ha givit FC med besättning ett stort tack!

finns är en bogpropeller. För framdriften används istället vattenjetaggregat.

Korvetterna har uppmärksammats internationellt eftersom de har byggts och utrustats för att försvara för en angripare att upptäcka och bekämpa dem. Den så kallade smygtekniken (stealth) fungerar oavsett om spaningen sker med hjälp av radar, infraröd teknik eller hydroakustik.

Text: Uno Gradin

För den som vill bygga sig en egen Härnösandskorvett finns det byggmodeller i skala 1:350, dvs den färdiga modellen blir 20,5 cm lång (just denna kommer från "Orange hobby"). De kinesiska modellmakarna har dock inte greppat allt som finns på däck då den har vissa felaktigheter. Den så kallade "fredsmasten" med gångljus mm finns inte heller kvar på dagens korvetter (reds anm.).

Stipendiater från Marinmuseum till New York

Marinmusei Vänner har instiftat ett stipendium för anställd personal vid Marinmuseum och det har delats ut nitton gånger. Denna, den nittonde gången 2024, tilldelades Marinmuseets båda kommunikatörer Amanda Lundin och Sofie Gren stipendiet.

Vi träffar dem så de får berätta om sin resa men först går frågan till dem båda vad deras dagliga arbete är och vad ändamålet med resan var. - Som kommunikatörer svarar vi för hemsidan, sociala medier, håller presskontakter och svarar och ger svar på olika frågor som dyker upp berättar Amanda och Sofie. - Sedan är vi delaktiga i många olika aktiviteter och verksamheter vid Marinmuseum och målet är att stärka Marinmuseums varumärke, bygga relationer och stödja verksamhetens mål.

- Vi sökte stipendiet för att vi ville se och ta del av hur de fem större museerna i New York arbetar och då med tillgänglighet för besökarna, men även hur de har lagt upp sin besöksverksamhet och om möjligt få träffa personalen för att fråga och diskutera hur de arbetar berättar de båda. Givetvis är alla museer mycket stora i New York i förhållande till svenska museer och det finns bortåt 270 att välja bland.

- Museerna är annorlunda uppbyggda än våra i Sverige och vi besökte fem museer med olika inriktning och

De båda stipendiaterna Sofie Gren och Amanda Lundin.

dess var American Museum of Natural History, 9/11 Memorial Museum, The Metropolitan Museum of Art, Museum of Modern Art och slutligen The Intrepid Sea, Air & Space Museum. - Det som satte ett mer emotionellt intryck på oss var besöket på 9/11 Memorial Museum, berättar Amanda och Sofie. - Museet är både en form av minnesmärke och museum som hedrar offren för terrorattackerna den 11 september 2001 och även bombningen av World Trade Center 1993. - Det ligger på platsen för de tidigare tvillingtornen och erbjuder besökarna utställningar med personliga föremål från de som omkom och skadades i attacken, bilder, vittnesmål och interaktiva medier och olika minnesföremål.

Givetvis besökte Metropolitan som är det största museet, inte bara i New York utan i hela världen, med sina runt 5 miljoner årsbesökare, 190 000 kvadratmeter stora yta och med knappt 2 200 anställda. - Museet har en omfattande samling av konstverk från olika tidsperioder och kulturer, inklusive målningar, skulpturer, historiska föremål, och textilier berättar de båda. - Redan i kön in till museets entré finns olika informationstavlor och QR-koder och även vid de olika föremålen vilket ger möjlighet att skaffa information före besöket och även en fördjupning.

Entrén till The Metropolitan Museum of Art, "The Met", världens största museum med 190 000 kvadratmeter yta och närmare 2 200 anställda.

Informationstavlor försedda med QR-kod ger besökarna mängder av information.

- Museet hade också en röd tråd att följa under besöket och biljetter kan givetvis köpas på nätet.

Besök gjordes även på de båda museerna Museum of Modern Art och American Museum of Natural History där det senare är ett av världens mest framstående naturhistoriska museer och vetenskapliga institutioner. Ett av de fem museerna som kanske intresserar läsekretsen lite mer är nog The Intrepid Sea, Air & Space Museum. - Detta är ett maritimt och militärt museum beläget på det historiska hangarfartyget USS Intrepid som togs i tjänst 1943, utrangerades 1974 och sedan 1982 är museum, berättar Amanda och Sofie.

- Museet visar upp en imponerande samling av flygplan, rymdfarkoster och militära fartyg. Här fanns möjlighet att utforska både militär- och rymdhistoria genom interaktiva utställningar och autentiska föremål. - Här besökte vi ubåten USS Growler som var USA:s första ubåt utrustad med kärnvapenladdade missiler.

- Besökarna får ganska mycket information innan man går in i ubåten och där fanns en inspelad video med en guide som berättade om ubåten. Hon hade själv tjänstgjort ombord på ubåtar och hade därför mycket goda kunskaper. Även här som på alla andra ställen fanns informationstavlor försedda med QR-koder för att kunna hämta information.

Som vanligt när man jämför Sverige och USA är helt naturligt allting mycket större både till volym och

Entrén till Minnesmuseet efter 11 septemberattacken mot World Trade Center i New York 2001.

Minnesmärket som uppfördes på platsen där World Trade Center-komplexet stod med namn på alla de 2 977 personer som omkom den 11 september 2001. Som kuriosa kan nämnas att pumparna till vattnet är tillverkade vid Flygt i Emmaboda, numera Xylem. Till höger en av de stegbilar som skadades i samband med terrorattacken.

The Intrepid Sea, Air & Space Museum, ett maritimt och militärt museum beläget på det historiska hangarfartyget USS Intrepid. Museet öppnade 1982 och visar upp en imponerande samling av flygplan, rymdfarkoster och militära fartyg. Museet erbjuder besökare en chans att utforska militär- och rymdhistoria genom interaktiva utställningar och autentiska föremål.

resurser hos den senare och museal verksamhet är inte undantag. Vi ställer frågan till Amanda och Sofie vad de fick med sig hem från besöket från denna typ av museiverksamhet. - Det var intressant att se hur det arbetas på dessa museer och storleken är ju imponerande och inte minst var det inspirerande att se hur andra arbetar. - Det blev ett givande besök och speciellt intressant var att se hur de kommunicerar med besökarna och ger en helhetsbild av besöket. - De arbetar mycket med information även före besöket och även uppföljning efter besöket och detta förenklas om entrébiljetterna köps på nätet.

- Besöket gav oss mod att testa något nytt hos oss och en slutsats är att det är viktigt med innehållet och anpassning för olika grupper och även viktigt är att resan faktiskt börjar utanför och i entréköen till museet sammanfattar de båda.

- Vi arbetar nu med en rad olika frågor och projekt här hemma på Marinmuseet och vi har gjort en ny grafisk manual, ny besöksguide och arbetar med att ta fram en ny kommunikationsstrategi och mycket annat. - Slutligen vill vi framföra ett tack till Marinmusei Vänner som gav oss möjligheten att genomföra denna resa som gett oss både inspiration och mod, och även mycket annat i att ta vara på i vårt arbete på Marinmuseet säger Amanda Lundin och Sofie Gren.

Amanda Lundin berättar för Marinmusei Vänner om sin och Sofies resa till New York.

Text: Ingmar Elofsson

Foto: Amanda Lundin & Sofie Gren

En del av naturens tystnad

Våra banbrytande innovationer är en del av försvarets förmåga att inte synas eller höras – när det verkligen behövs

SAAB

| En del av Sverige

saab.com/endelav

Stockholms sjöförsvar

Del 2 – Örlogsvarv och marinbaser

Detta är den andra delen i artikelserien om Stockholms sjöförsvar vilken skildrar örlogsvarven och marinbaserna. Efter första artikeln fick vi via redaktionen ett mail från förre marinchefen och chefen för Milo Mitt viceamiral Dick Börjesson:

”Ett av mina första beslut som CM (den 1 juli 1990) var att åter hissa örlogsflaggan på Kastellet (som varit nedhalad sedan FC på HMS *Stockholm* hissat fartygets flagga under utlöpande från Stockholm). Detta beslut fattade jag själv utan påverkan av någon. Vilka diskussioner som min företrädare som CM förde med ÖB vet jag inte och inte heller var författarna fått sin uppfattning att detta var ett ÖB-beslut. Det var definitivt ett CM-beslut av mig och inte av ÖB!”

Vi författare vill be om ursäkt för att vi fått lite om bakfoten rörande örlogsflaggan på Kastellet. Vi har helt riktigt inte talat med några av de inblandade utan förlitat oss på vad andra skrivit. Och det visade sig vara inte helt korrekt.

Inledning

Vi hoppas att artikelserien skall locka läsaren att besöka Stockholms skärgård där många av de försvarsanläggningar och minnesmärken som vi beskriver finns kvar att bese och att besöka. Följ med oss på sjöresan genom historien, nu hissar vi segel!

Stockholm Örlogsstaden

Stockholm är en aktiv örlogsstad från 1523 ända fram till 1969. Under denna tid är Stockholm bas för örlogsflottan med sina linjeskepp, skärgårdsflottan med galärer samt moderna örlogsfartyg och båtar. Här utbildas timmermän, sjömän och sjöofficerare. På varven i Stockholm byggs och underhålls flottans fartyg. I Stockholm finns marinchefen och hans stab. Svenska kronans första skeppsvarv, Skeppsgården, anläggs på norra Blasieholmen nära slottet Tre Kronor. Där byggs bland annat regalskeppen *Vasa*, *Svärdet*, *Kronan* och *Äpplet*

Bilden ovan är en av de äldsta stockholmsbilderna från 1577. Bilden publicerades i ett bokverk utgivet i Köln 1588.

under åren 1626–1668. Fartygen byggs av holländska skeppsbyggare med svenska hantverkare och av svensk ek. Fartygen utrustas vid Logården vid Kungliga Slottet. Namnet härstammar från flottans förråd av kanoner och kulor som förvaras i Slottet. Kanonkulor kallas lod varför platsen kallas Lodgården, numera Logården. År 1634 bildas amiralitetskollegiet då marinstaben flyttar ut från Blasieholmen till Skeppsholmen. Flytten beror på flottans och varvets behov av ökat utrymme. Men enligt en sägen beror flytten på att Drottning Kristina inte vill ha en stökig byggarbetsplats som utsikt. Blasieholmen ligger ju mitt i blickfånget från slottet!

Skeppsholmen och Kastellholmen

Marinens huvudbas under många år är Skeppsholmen i Stockholm. På 1640-talet flyttar verksamheten från Skeppsgården till det nya örlogsvarvet på Skeppsholmen. Bara fyrtio år senare, 1680 flyttas dock hela örlogsvarvet och örlogsbasen till Karlskrona. Skeppsholmen för nu en slumrande marin tillvaro. Men i början av 1715 placeras några galärer i Stockholm för att möta hotet från Ryssland. Verksamheten tar full fart efter rysshärjningarna 1719–21. Skeppsholmen blir åter en örlogsbas och är under 250 år Svenska flottans ö. Under denna tid uppförs ett flertal av de nuvarande byggnaderna, ritade av dåtidens främsta arkitekter. Vissa militära funktioner finns kvar på Skeppsholmen ända till 1969. Därefter flyttades verksamheten till Musköbasen och de gamla byggnaderna uppläts för museer, skolor och kulturinstitutioner. Ett stort berggrum finns rakt under Skeppsholmskyrkan. Berggrummet anlades i början på 1940-talet för marinchefen och hans stab i krigstid. Idag används berggrummet för utställningar. Skeppsholmen förknippas av allmänheten numera kanske främst med den fullriggaren *af Chapman* som ligger förtöjd sedan 1949 och har fung-

Stockholms Örlogsvarv 1936. Foto Ahrenbergsflyg, Fotograf okänd/Digitaltmuseum. SMTM.

erat som vandrarhem. På Skeppsholmen finns även en mängd minnesmärken bland annat Svensksundsstenen och Vegamonumentet samt Skeppsholmskyrkan med flera minnestavlor.

Kastellholmen är en holme med broförbindelse med Skeppsholmen. På holmen finns några bostadshus, magasinbyggnader, en skridskopaviljong, samt Kastellet. Historien om Kastellet och örlogsflaggan har vi berättat om i Del 1 av denna artikelserie. Kolskjulet uppfördes 1852 som ett stenkolsmagasin för flottans ångfartyg. Byggnaden ritades som så många andra byggnader på Skeppsholmen och Kastellholmen av flottans egen arkitekt Fredrik Blom. Numera nyttjas skjulet av briggen *Tre Kronor af Stockholm*, som har sin förtöjningsplats vid kajen utanför kolskjulet.

Galärvarvet

Den 29 mars 1722 upplåter Fredrik I en bit av södra Djurgården, kallat Galärvarvet, till skärgårdsflottan. Efter förebild från Venedigska skärgårdsflottans galärer förvaras på land i speciella skjul. Sammanlagt byggs 42 galärskjul. 1742 anläggs Galärvarvskyrkogården. Förlusten av Finland efter 1808–1809 års krig innebär ökat hot mot Stockholm. De ryska trupperna på Åland befinner sig nära Stockholms skärgård. Under 1800-talet växer därför Galärvarvet med nya verkstäder för reparation och underhåll av flottans fartyg. Arbetet med en torrdocka inleds 1872 tillsammans med en omfattande upprustning av varvet.

Modell Galärvarvet 1942

Flera av galärskjulen rivs och vid en brand 1921 förstörs de resterande utom två av skjulen. I branden förstörs tragiskt nog även den kungliga slupen *Vasaorden* byggd av Fredrik af Chapman 1774. En kopia byggs 1923 efter en insamling. Galärvarvet avvecklas under 1960-talet och läggs ned 1969. Kvar på området finns idag minsveparhallen (Junibacken), galärskjul 16 och 17 (Spritmuseum), båthall 1 och båthall 2 (Vrak – Museum of Wrecks och The Viking Museum) och Dyktankhuset. Galärvarvsdockan har fått ny användning och härbärger sedan den 15 juni 1990 regalskeppet *Vasa*. Vasamuseet är helt enkelt byggt ovanpå dockan. Vid fartygspiren nedanför Vasamuseet ligger Sjöhistoriska museets museifartyg: isbrytaren *S/S Sankt Erik*, fyrskeppet *Finngrundet* och Minsveparen *M 20*.

Stockholms örlogsstation

Den marina verksamheten i Stockholm utvecklas och byggs ut under århundraden på Skeppsholmen, Kastellholmen, Galärvarvet samt Beckholmen. Stockholms Örlogsstation kvarstår i marinens ägo under andra världskriget och det byggs en del nya anläggningar. Berget under Skeppsholmskyrkan genomborras av tunnlar och bergrum för lagring av torpeder och ammunition. Här etableras även stabspplatser för marinstaben och örlogsbasen. Efter kriget tar utflyttningsplanerna fart igen. En utredningen om förflyttning av Stockholms örlogsstation avslutades 1951 och innebar att Stockholms örlogsstation skall flyttas till Berga örlogsskolor vid Hårsfjärden (dit utbildningsverksamheten varit utlokaliserad sedan 1944) och örlogsvarvet till Muskö. 1969 avslutas den marina verksamheten i Stockholm helt när Kungliga flottans verksamhet flyttas till Muskö i Stockholms södra skärgård. Därefter rivs merparten av byggnaderna tillsammans med kajanläggningarna. Istället omdanas området till nuvarande Galärparken.

Stockholm varvsstaden

Under slutet av 1600-talet och under 1700-talet byggs i princip alla örlogsfartyg i Karlskrona. Örlogsvarvet i Stockholm används huvudsakligen för underhåll och reparationer. Nybyggnation av större örlogsfartyg under 1800- och 1900-talen sker huvudsakligen på andra örlogsvarv och på civila varv. I Stockholm byggs dock ett stort antal mindre fartyg och båtar, till exempel Sveriges första ubåt *Hajen* 1904, Sveriges första torpedbåt *Rolf* 1882, ett antal stångtorpedbåtar och ångtorpedbåtar 1884–1920 (kallade cigarrer på grund av sin skrovform), skonerterna *Gladan* och *Falken* 1945–47, Motortorpedbåtarna *T 34-37*, 1951–52 och *T 53-56*, 1956–59 samt ett stort antal minutläggare (Mulor) och vedettbåtar till Kustartilleriet.

Vid det civila Finnboda varv i Stockholm byggs det flera stora örlogsfartyg, bland annat: Pansarskeppen *Thule* 1893, *Oden* 1895, *Thor* 1898 och *Wasa* 1901, torpedkryssarna *Clas Uggle* och *Psilander* 1899,

Ubåten *Hajen*.

kryssaren och långresefartyget *Fylgia* 1905 samt minkryssaren *Claes Flemming* 1912. Många mindre fartyg och båtar till Marinen byggs under åren vid olika civila stockholmsvarv. Vid Neglingevarvet i Saltsjöbaden byggs minsveparna *M 18-20* samt utrustas Minsveparen *M 23*. Fisksätra varv bygger Minsveparen *M 9*. En minsvepare modell större av Arholma-klassen, HMS *Grönskär*, byggs på Finnboda 1940. Skroven till sex Arkö-minsvepare byggs i Fisksätra. Kustartilleriets Transportbåt större, mer kända som 200-båtarna, tas fram och byggs i många exemplar av Boghammars varv på Lidingö.

Hårsfjärdsområdet

Hårsfjärdsområdet, som används av flottan sedan seklets början, börjar byggas ut 1941 med verkstäder och förläggningar, bland annat på öarna Märsgarn och Vitsgarn. Här finns under beredskapstiden en stor del av Svenska flottan förlagd. År 1942 tillkommer motor-torpedbåtsbasen Gålö. Hela området får 1943 namnet Hårsfjärdens örlogsdepå. Området kommer efter hand att överta Skeppsholmens roll som utbildningsplats och örlogsbas. Svenska flottan i Stockholm har under hela andra världskriget och under kalla kriget fram till år 2000 sin huvudbas och övningsområde kring Hårsfjärden. Tiotusentals svenska sjöofficerare och sjömän tillbringar månader ombord på fartyg och iland vid Hårsfjärden. Här utvecklar och övar Kustflottan sin förmåga att möta en Sovjetisk invasion. Och här utspelas den intensiva jakten på ryska ubåtar 1982–83. Efter den stora nedläggningen vid millenniumskiftet för Hårsfjärden en tynande tillvaro, men idag rustas området åter upp till ett betydande marint basområde.

Berga örlogsbas

Berga örlogsbas är en marinbas vid Hårsfjärden som verkar i olika former sedan 1944. Under 60 år är Berga huvudbas för Stockholms rörliga sjöförsvaret. Men genom försvarsbeslutet 2004 lämnar flottan Berga och de kvarvarande förbanden förläggs till Muskö örlogsbas. Området tas över av Amfibieregementet (Amf 1). Hösten 2008 kommer dock flottan tillbaka till Berga, då 4.sjöstridsflottiljen flyttar till Berga från Muskö. Berga örlogsskolor (BÖS) har till huvuduppgift att utbilda sjömän, såväl manskap som officerare, i sjömanskap och grundläggande militära färdigheter. Vid skolorna bedrivs även viss yrkesutbildning. Berga helikopterflygplats tas i bruk den 4 september 1961 i samband med att 1.helikopterdivisionen omlokaliseras från Bromma flygplats. Den är Sveriges första flygplats avsedd endast för helikopterverksamhet. I samband med försvarsbeslutet 2004 kommer dock även helikopterbasen att avvecklas och området tas över av Amfibieregementet.

Musköbasen

Musköbasen (eller Muskö örlogsbas) är en militäranläggning som ligger på ön Muskö söder om Hårsfjärden.

Den 21 november 1950 skjuts det första sprängskottet. Efter 19 års byggtid står Muskö klar 1969 och blir huvudbas för Stockholms sjöstridskrafter. Örlogsbasen kallas för Ostkustens marinbas eller Örlogsbas Ost (ÖrlbO). Musköbasen är en av världens största underjordiska örlogsbaser. Anläggningen är till största delen insprängd i urberget på Muskö och är lika stor som Stockholms stadsdel Gamla stan. Bergsanläggningen rymmer ett flertal underjordiska dockor samt verkstäder, kontor, sjukhus, reningsverk samt ett kök som har en kapacitet för 2 000 personer per måltid. Den största av de tre dockorna är 250 meter lång. Anläggningen är mycket spektakulär, den kan ta in flottans fartyg och ubåtar in i bergstunnlarna och är byggd för att klara en kärnvapenattack. Det hela liknar mer en James Bond-film än en örlogsbas!

I försvarsbeslutet 2004 beslutas att Ostkustens marinbas ska avvecklas. Beslutet fastslår att den svenska marinen bara ska ha en marinbas, och verksamheten ska koncentreras till Karlskrona. Därför börjar basen på Muskö avvecklas och den 3 juni 2005 hålls en ödesmättad avvecklingsceremoni. Världens kanske mest avancerade och mest skyddade örlogsbas avvecklas efter endast 35 år. Det som finns kvar på Muskö är endast en mindre marinverkstad och en sjöbevakningscentral. Den tidigare varvsverksamheten drivs i privat regi av Kockums AB.

Den 30 september 2019, på dagen femtio år efter den officiella invigningen, återinvigs Marinstaben på Muskö av marinchef Jens Nykvist. Marinens ledning är numera förlagd till Muskö. Detta är en del av en större omorganisation inom Försvarsmakten där även ledningen för armé och flyg flyttas ut från högkvarteret på Lidingövägen 24 i Stockholm till spridda platser. Även vissa delar av verkstäder och dockor har fått förnyad användning. Musköbasen har fått ett nytt liv!

Gålöbasen

Gålöbasen har under många år nyttjats som bas för flottans attackfartyg. Den norra hamnen anläggs 1942 och nyttjas av motortorpedbåtar och senare, under 1970-talet, av patrullbåtar. Den södra hamnen anläggs under 1950-talet och nyttjas framförallt av torpedbåtar och robotbåtar. År 1985 ombaseras ytattackflottiljen med robotbåtar till örlogshamnen vid Berga. Gålöbasen är idag hemmahamn för Veteranflottiljen som samlar personer och fartygsföreningar som förvaltar före detta örlogsfartyg. Syftet med verksamheten är att bevara, levandegöra och framföra de historiska fartygen. Området är fortfarande ett skyddsobjekt och är normalt inte tillgängligt för allmänheten. Men Veteranflottiljen erbjuder visningar och studiebesök. Varje år i september öppnas Gålöbasen upp för besökare under allmänhetens dag kallad En-dag-i-paradiset (EDIP). Detta är en uppskattad och populär möjlighet att besöka en marinbas

HMS Uppland i en tunnel vid Musköbasen.

från kalla kriget samt få en sjötur med 'havets vinthundar', de svenska torped- och robotbåtarna.

Spridda baser

Efter andra världskriget finns en ny hotbild, invasionshotet från Sovjetunionen ökar. I Marinplan 60 beskrivs den svenska flottans nya taktik. Svenska flottan skall använda en spridd bastaktik där fartygen vid höjd beredskap lämnar örlogsbaserna och spridas ut till förberedda krigsförtöjningsplatser (Kfp) vid öar och klippor i skärgården. Hjärnan bakom den nya strategin är amiral Stig H:son-Ericsson (1897–1985). Verkstäder, reservdelsdepåer och vapenförråd finns utlokaliserade redan i fred. På detta sätt, utspridda och gömda i skärgården, förbereder sig den svenska marinen för att uppsöka och slå mot fiendens stridskrafter. Krigsförtöjningsplatserna är förberedda förtöjningsplatser invid branta klippväggar med tillräckligt djupt vatten. Normalt utrustas platserna med avbärare i stål för förtöjning och möjlighet till anslutning av telefon och el. Detta är för att fartygen skall kunna ligga i tyst läge. I Stockholms skärgård anläggs hundratals Kfp. Flottan övar ofta basering vid dessa platser. Väl på plats dras stora maskeringsnät över fartygen och vaktposter utplaceras i terrängen. Den spridda bastaktiken är effektiv och ger ett för tiden gott skydd åt flottans fartyg. Rester av avbärare syns än idag vid många för detta Kfp i Stockholms skärgård.

Kryssaren Göta Lejon vid krigsförtöjningsplats. Foto: Försvarmakten.

Avslutning

I vår artikelserie om Stockholms Sjöförsvär har vi i denna del skildrat örlogsvarvet och marinbaserna.

Hela det marina området i centrala Stockholm med Skeppsholmen, Kastellholmen, Galärvarvet, Djurgårdsvarvet och Beckholmen är idag öppet för allmänheten. Här finns många byggnader och minnesmärken från Stockholms långa marina historia att studera. Dagens

marinbas i Hårsfjärdsområdet med Berga och Musköbaserna är mer svårtillgängliga och normalt stängda för allmänheten. Det går dock att besöka området med egen båt och studiebesök kan ordnas på Gålöbasen. I nästa artikel berättar vi om det rörliga sjöförsvaret med marinens fartyg och båtar. Håll utkik efter kommande artikel i detta spännande ämne!

Carl Anders Torelm (t.v.) är bergsingenjör och kapten i Flottans reserv. Han är Ordförande i Föreningen M 20 som ansvarar för bevarandet av museifartyget Minsveparen M 20. Anders är författare till flera böcker, bland annat "Minsveparen M 20 – 80 år till sjöss i krig och fred" samt flera marinhistoriska artiklar. Anders Torelm är engagerad i det marina kulturarvet och är initiativtagare till minnesutställningen "Räddningen över Öresund 1943" som visats på Sjöhistoriska museet under 2024. Foto: Ingmar Elofsson

Johan Anders Boström är tandläkare och kapten i Flottans reserv med tjänstgöring på jagare, minfartyg och minsvepare. Han bedriver militärhistorisk forskning och har medverkat i böckerna "Kryssare" och "Marinens Skonerter" samt varit medförfattare till boken om minsveparen M 20. Johan Boström har länge varit engagerad i Veteranflottiljen och var under många år ordförande i Föreningen M 20.

VETERANPOOLEN

Tre unika möjligheter i höst

1. Bli jobbonär hos oss och njut av en aktiv och social höst med extra inkomst på kontot utan att låsa upp dig.
2. Bemanna upp med oss på företaget och upplev superkraften med erfaren flexibel kompetens.
3. Behåll semesterlugnet - låt oss ta hand om städning, trädgård och hemmaprojekt.

Välkommen att höra av dig!

Karlskrona 0455-61 84 10 • Karlshamn 0454-76 03 99 • Olofström 0454-75 35 50
Ronneby 0457-46 55 10 • Sölvesborg 0456-40 59 92

blekinge@veteranpoolen.se
www.veteranpoolen.se

Skydda tanken och toalettsystemet

Använd Transclean 65 för rengöring. Transclean 65 är en specialvätska som löser urinsten och andra hårda avlagringar i septiktank och rörledningar samt förhindrar stopp i toalettsystemet.

Använd Tank Safe för frostskydd så kan du starta nästa säsong utan problem. Tank Safe skyddar ditt toalettsystem mot frysning, skyddar ner till minus 30 grader.

Använd Toilet Clean, en specialprodukt för rengöring av toalettutrymmen samt toalettskål, enkel att använda, bara spraya på, låt verka och torka av, skinande rent.

De tre produkterna är miljövänliga och biologiskt nedbrytbara.
Är inte skadliga för metaller, plast eller gummi. Har med framgång använts av yrkes och kryssningsfartyg under många år.

Kemiprodukter International AB www.kemiprodukter.se

Light, compact, effective

When every second counts

With the affordable, lightweight, compact Bofors 40 Mk4 Naval Gun, you're ready to face threats rapidly at all levels of conflicts. Its high rate of fire and ability to switch between ammunition types, including the 3P all target ammunition, provides superior survivability. With a maximum range of 12.5 km and multi-target capability, the automatically loaded, remotely controlled weapon can also be commanded locally as a backup, equipping the operator for any scenario.

baesystems.com/40mk4

BAE SYSTEMS

Marina basbataljonen stadd i ständig utveckling

Den taktiska idén för de Marina basbataljonerna är att skapa verkan för andra marina förband. Det handlar om att skydda ge logistikstöd från land till sjöss där kraven är rörlighet, uthållighet och att kunna verka i ett oförutsägbart läge. Den taktiska grundprincipen för förbandet är en spridning geografiskt både för verkan och skydd. De Marina basbataljonerna skall verka från ett normalläge till ett väpnat angrepp och är ett stående krigsförband. Förbandet utbildar soldater och sjömän inom logistik, markstrid, eskort, spaning, samband och teknisk tjänst.

Första marina basbataljonen har enheter som försörjer till sjöss, uppgiftskompanier, förmåga till teknisk tjänst, förmåga till försörjning av förnödenheter (exempelvis bunker och ammunition), egen skyddsförmåga och förmåga att stödja med sjukvård. Se skiss på nästkommande sida.

Vi träffar Chefen för Första Marina basbataljonen kommandörkapten Mathias Jansson som nu kan se tillbaka på drygt ett och trekvarts år som chef för bataljonen. Mycket har hänt under den ändå rätt korta tiden och Sveriges medlemskap i Nato får trots allt räknas en av de större händelserna. Nu är det i och för sig inte ett så stort steg för de marina förbanden som samövat på olika nivåer med Natoförband under flera decennier.

- Vi har växt kontinuerligt och utvecklats under perioden sedan förbandet sattes upp tillförts både materiel och personal. Vi har även genomfört övningsverksamhet i olika och skiftande miljöer vilket är en av grunderna för utvecklingen av förbandet berättar Jansson.

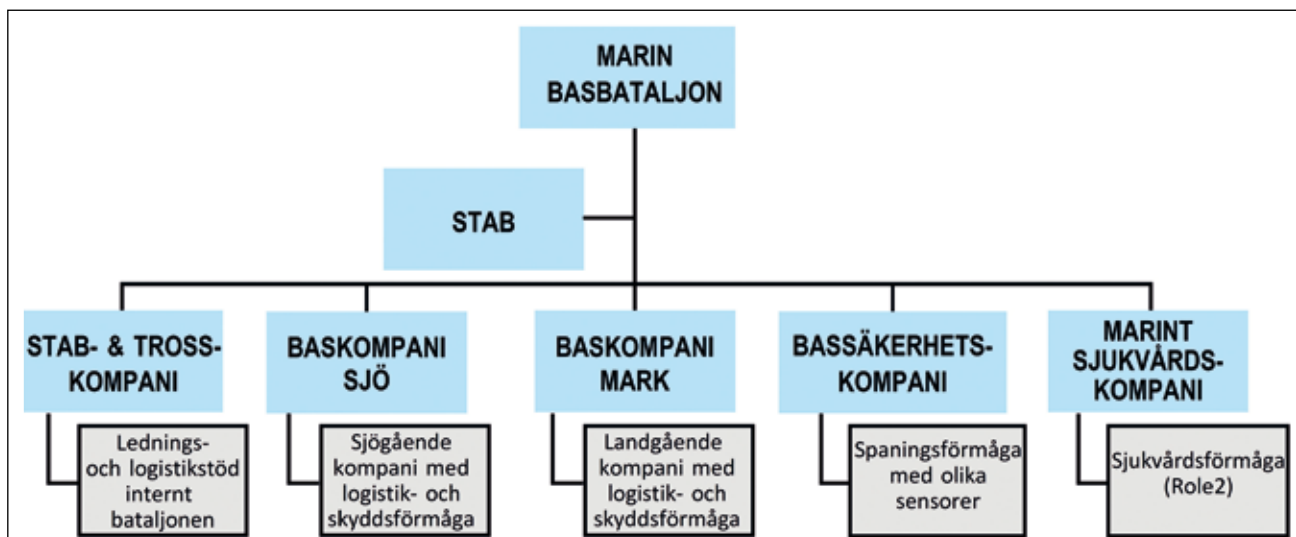
- Utvecklingen har gått i olika spår och ingångsvärdena har stundtals inte varit säkra berättar Jansson.

- Sammanfattningsvis så arbetar vi med utvecklingen av förbandet utifrån vad vi kan uttrycka som en triangel

Den marina basbataljonen med transport till ett fartyg vid en terminalplats till sjöss. Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarsmakten

Ett stort antal fordon av olika slag ingår i den marina basbataljonen för en rad olika typer av transporter och uppgifter Foto: Carolina Lorentzson Nilsson, Marinbasen/Försvarsmakten

Första marina basbataljonens organisation. Skiss: Ingmar Elofsson efter Marinbasens original.

med de tre hörnen materiel, personal och infrastruktur där dessa behöver vara i någorlunda balans.

- Organisationen har utvecklats under året och Baskompani Sjö som HMS *Carlskrona* i sin organisation har en god förmåga för sin uppgift men kan även användas för andra uppgifter, exempelvis sjöövervakningsoperationer eller som ledningsfartyg. Den typen av verksamhet sker kontinuerligt där HMS *Carlskrona* bland annat varit bland de första enheterna att agera under befäl av Nato för en verksamhet som skedde i Östersjön under kvartal 1. Likaså har det Marina sjukvårdskompaniets utveckling påbörjats genom att rekrytering av legitimerad personal och planering för deras utbildning påbörjats. Det handlar i första steget om att utveckla och utbilda en traumatropp. Traumatroppen är av typen Lätt Trauma Grupp (LTG), en mer framskjuten enhet som finns nära de stridande förbanden men kan även placeras ombord ett stödfartyg, exempelvis HMS *Carlskrona*. Flertalet av de personer som ingår i traumatroppen arbetar till vardags som läkare eller sjuksköterskor och har ofta en anställning på sjukhus.

Chefen för första Marina basbataljonen kommendörkapten Mathias Jansson till vänster. Foto: Ingmar Elofsson.

Efter det att Försvarmakten köpte in området Rosenholms udde har en längre period av sanering och renovering av några av de befintliga byggnader som finns där genomförts och sedan mer än ett år har utbildningsverksamhet för fordonsmekaniker genomförts vilket nu har blivit kompletterad med ytterligare personal och materiel från bataljonen. Det sistnämnda berör 104. Bassäkerhetskompaniet som flyttat sin verksamhet från ÖHK till nyrenoverade och ändamålsenliga lokaler på udden.

Bassäkerhetskompaniet ur marinbasbataljonen här utrustat med både båtar och sökhundar i förbandet. Foto: Carolina Lorentzson Nilsson, Marinbasen/ Försvarmakten.

Maskering av fordon. Foto: Carolina Lorentzson Nilsson, Marinbasen/Försvarsmakten. Ett marint basområde indelas i olika bastjänstområden där den Marina basbataljonen skall verka. I bastjänstområdet finns en logistiköverlämningsplats, LÖP där tilltransporterad logistik fördelas och transporteras och skyddas av marinbasbataljonens förband till ett terminalområde. I terminalområdet finns flera terminalplatser som kan vara både på land men även till sjöss. Skiss Ingmar Elofsson efter Marinbasens original.

Marinbasbataljonens värnpliktiga kockar i kokcontainern. Foto: Camilla Granström/Försvarsmakten.

Samband och ledning av förbandet. Foto: Joakim Nordstrand/Försvarsmakten.

Fortsättningsvis kommer området att fortsätta rustas upp vilket innebär både nybyggnation av byggnader likväl som renovering av några av de befintliga. Området kommer att bli mycket användbart för fler delar av förbandet Marinbasen och innebär ökade möjligheter avseende tillgång till uppställningsytor av fordon och materiel mtrl samt övningsterräng både på land och i skärgården.

- Rekryteringen av värnpliktig personal är god berättar Mathias. - Vi har sökande både till officersprogrammet, till specialistprogrammet och sedan fortsätter en hel del som anställd soldater i Försvarsmakten. - Då även Utbildningsbataljonen numera ingår i Marinbasen och grundutbildar de värnpliktiga som kommer att ingå i den Marina underhållsbataljonen så producerar vi faktiskt bataljonen från grunden, säger Jansson. - Det blir också enklare med ett utbyte av instruktörer då det blir en växling av instruktörer mellan krigsförbandet och utbildningsbataljonen och inte rena bemanningsuppdrag. Utbildningsbataljonen grundutbildar värnpliktiga för hela Karlskrona garnisons räkning det vill säga även till fartygsförbanden.

Text: Ingmar Elofsson

Samtliga bilder är godkända av Försvarsmakten för publicering.

Atlantseglare besökte Flottans Män i Värmland

En vårkväll fick Flottans Män i Värmland besök av Atlantseglarna Anders och Berit Sandberg i den gamla hamnkaptensbostaden vid Värmlandskajen i Karlstad. Med var även medlemmar i föreningen Polstjärnan som bland annat äger ångbåten med samma namn och delar lokalen med Flottans Män. Anders och Berit är bosatta på landet utanför Hällefors men har Kristinehamn som hemmahamn för sin segelbåt *Ladybird* med vilken de genomfört mycket vidsträckta resor.

Åren 2016 - 2024 seglade de från Kristinehamn över Väneren, nedför Göta älv till Engelska kanalen, innanför Isle of Wight, över Biscayabukten (där späckhuggare på senare år attackerat segelbåtar), via Portugal, Madeira, Kanarieöarna, Kap Verdeöarna, Azorerna, Barbados, Trinidad-Tobago, Curaçao, Små Antillerna, Bahamas, Florida, uppför USA:s östkust till New York och vidare till Nova Scotia och Newfoundland i Kanada till Grönland över Heimön söder om Island, Färöarna, Shetland, Sydbnorge, Göteborg och Kristinehamn. Sträckan blev 16 000 distansminuter vilket motsvarar 29 632 km.

Resan företogs i etapper och paret seglade oftast under vinterhalvåret, placerade båten på en marina och var hemma i Sverige och arbetade under sommarhalvåret inom vård och skola med ungdomar. Under pandemin 2020 till 2022 tvingades de göra ett längre uppehåll. Några sträckor under sina seglatser hade de

Segelbåten Ladybird

Anders och Berit Sandberg visar seglingsrutten som blev 16 000 distansminuter vilket motsvarar 2963 landmil.

sällskap ombord av någon av sina vuxna barn. Under seglatserna fick de uppleva alla former av väder, stormar, stiltje, fyra meter höga dynningar, skyfall, värmeböljor, snö och kyla, strömmar, och isberg, i stort sett allt som kan förekomma på havet.

De klarade sig ändå undan mycket allvarliga missöden. Båten behövde underhållas och repareras på varv flera gånger under seglatserna. Anders är mycket händig och praktisk, vilket räddade dem ur svåra situationer. Vid vissa tillfällen seglade de tillsammans med andra segelbåtar och följdes åt på haven. I hamnarna träffade de andra långseglare från Sverige och ett stort antal andra länder samt förstås lokalbefolkning, vilka genomgående var hjälpsamma, vänliga och trevliga människor.

Anders är en duktig trubadur och ofta blev det fest med andra långseglare i hamnar de besökte. Berit är en duktig filmare och har gjort en film om deras seglats som visades under kvällen med kommentarer av paret som också svarade på åhörarnas frågor. Filmen har försetts mycket härlig gitarrmusik och sång av Anders och deras vänner i hamnarna. En av många upplevelser de aldrig kommer att glömma är när de under seglatsen över en fjord utanför Grönland och möter en isbjörn som simmar mot dem. Den kommer helt nära och visar sig ha en unge på ryggen. De var säkert hungriga. Det blev en mycket lyckad kväll hos Flottans Mäns lokalförening i Karlstad-Värmland. Fler borde få möta dessa modiga seglare och se denna film som för övrigt borde köpas in av SVT.

Paret avtackades med varma applåder och som minne fick de ett av Flottans Mäns bordsstandar. Under kvällen genomfördes det även ett årsmöte där styrelsen omvaldes och sedan intogs sjömansbiff med drycker.

Text: Ingemar Elf

Bild och bildtexter: Anders och Berit Sandberg

På svaj i Västindien.

Isbjörn simmande med unge på ryggen väster om Narsaq utanför Grönland.

Resultat efter hårda vindar i Västindien.

Specialist på båtjuridik!

Kostnadsfri kortare telefonrådgivning
www.halleradvokatbyra.se
www.batjuristen.se

+46 (0)520-22 10 20 Håller Advokatbyrå AB, Box 68, 461 22 Trollhättan

HÅLLER
ADVOKATBYRÅ

Anhörigdag för minröjarbesättning inför två månaders Natoinsats

För närvarande deltar HMS *Kullen* i Natos stående minröjningsstyrka, SNMCMG1 efter att i april avläst HMS *Ulvön*. Inför deltagandet arrangerade Fjärde sjöstridsflottiljen anhörigdag för besättningen.

– Jag börjar ta in att det är verklighet, att han ska åka bort så länge. Men det är också ett fantastiskt fint uppdrag att få, säger Cecilia, mamma till en av besättningsmedlemmarna.

Vårsolen lyser in genom ventilen i maskincentralen på HMS *Kullen*, där sergeant Martin, andra maskinist, visar sina föräldrar hur fartygets el styrs.

– Det är jättespännande, det är första gången vi är ombord. Martin är ju maskinist, så vi trodde att han satt i källaren och jobbade, men maskincentralen har ju till och med fönster, säger Cecilia, mamma till Martin.

Försvaret av Sverige börjar vid Natos yttre gräns, och gränsen mot Ryssland går genom Östersjön. Därför är det av stor vikt att Natos stående styrkor visar närvaro i vårt närområde.

På HMS *Kullens* brygga visar Sebastian, systemtekniker, sina föräldrar och syster hur fartyget manövreras. Det är första gången ombord för dem.

– Det är kul att få se Sebastians arbetsplats och den militära miljön. Det är så trångt och knappar överallt, säger Filipa, syster till Sebastian.

Bakom ryggen på Sebastian förklarar vapenteknikern Clara för sin mamma hur besättningen kan dimma ner alla skärmar och instrument på bryggan.

– Vi gör det på natten för att inte förstöra mörkerseendet, säger Clara.

Hon tar med sin mamma ut till fartygets pjäs, som är Claras ansvarsområde.

– Det är kul att visa vad jag håller på med på jobbet för mamma, så att hon kan förstå lite bättre vad jag gör, säger Clara.

– Tack för att jag får låna era anhöriga, säger örlogskapten Cecilia Eklund, fartygschef HMS *Kullen* till besättningsmedlemmarnas anhöriga efter den genomförda anhörigdagen.

Vapentekniker Clara som förklarar funktioner och annat på fartygets brygga för sin mor.

T.v. – Det jag är med om nu kommer jag ha nytta av under resten av karriären, säger Martin, andre maskinist HMS Kullen. T.h. – Det är kul att få se Sebastians arbetsplats och den militära miljön. Det är så trångt och knäppar överallt, säger Filippa, syster till Sebastian, systemtekniker.

– Sverige har en av världens bästa minröjningsförmågor. Det är kul att kunna vara med och bidra med det, säger Maja, kock, HMS Kullen.

”Det känns ganska tryggt ändå”

På halvdäck visar kocken och örlogssjukvårdaren Maja fartygets undervattensfarkoster för sin mamma och bror.

– Ett mammahjärta är väl alltid oroligt för sina barn. Men det känns ganska tryggt ändå. Tankarna kommer ju, men några måste göra det här. Jag är väldigt stolt över att Maja blivit uttagen. Det har varit en väldigt informativ dag idag, och vi har bland annat pratat om hur möjligheterna ser ut att hålla kontakten, säger Helene, mamma till Maja.

– Sverige har en av världens bästa minröjningsförmågor. Det är kul att kunna vara med och bidra, säger Maja.

”Fartyget är som en stor maskin”

Lillebror Oscar lyssnar på allt som Maja förklarar och visar stort intresse.

– Jag tycker att det är kul att minröjarna är först med att åka på en lång Natoinsats. Och det är häftigt att ni har allting med er. Fartyget är som en stor maskin, med teknik och människor tillsammans, säger Oscar.

Dagen börjar lida mot sitt slut. Besättningen lämnar fartyget tillsammans med sina familjer. Det är dags att ta helg efter en intensiv övningsvecka och anhörigdag. På kajen står fartygschefen, örlogskapten Cecilia Eklund, och fångar upp besättningsmedlemmarna och deras familjer och avslutar dagen med:

– Tack för att jag får låna era anhöriga.

Text och foto: Ola Jacobsen/Försvarmakten

FAKTA: Standing Nato Forces, SNF. Den svenska marinen bidrar till Natos avskräckning och kollektiva försvar under första delen av 2025. Marinen bidrar med minröjningsförmåga samt ytstridsförmåga.

Först ut att delta var HMS *Ulvön* som under två månader kommer att ingå i den stående minröjningsstyrkan SNMCMG1 (Standing Nato Mine Countermeasures Group 1) HMS *Kullen* tog sedan vid och fortsätter bidra till styrkan i ytterligare två månader.

Till vänster fartygen i styrkan i Visby i slutet av maj.

Torbjörn är ny ordförande i Halmstad

Jag är född och uppvuxen i brukssamhället Surahammar i Västmanland. Under uppväxttiden här så var jag mycket engagerad i olika sporter, ishockey, basketboll och friidrott. Innehar ett antal silverplaceringar från Junior SM. I samband med mönstringen ansökte jag om att få utbilda mig till yrkesofficer. Jag hamnade då på regementet I 19 i Boden, där jag genomförde min grundutbildning.

Efter grundutbildningen var det så dags för Kadett- och Aspirantskolan i Halmstad och i mars 1973 påbörjades officersutbildningen vid Kungl. Krigsskolan Karlberg. Efter Karlberg kom jag att tjänstgöra vid regementet i Örebro (I 3). Här fick jag vid två tillfällen ansvara för Högvakten vid Stockholms slott.

Nästa anhalt blev Kadettskolan i Halmstad där jag blev lärare i bland annat ledarskap och utbildade blivande officerare. Resan fortsatt med armens allmänna kurs vid Militärhögskolan och kom sedan att tjänstgöra vid regementet I 16 i Halmstad. I slutet av 1982 blev jag rekryterad till Flygvapnet för att utbilda officerare på Markförsvarsidan.

Åren 1985–1987 genomgick jag Flygvapnets Högre Stabskurs vid Militärhögskolan. Efter den utbildningen rekryterades jag till det civila livet och arbetade under flera år vid olika företag inom personalområdet. 2006 rekryterades jag till ett internationellt läkemedelsföretag med huvudkontor i Schweiz. Ansvarsområdet blev personaldirektör för hela koncernen vilket innebar mycket resande och deltagande vid olika ledningsmöten i de olika länder där företaget hade verksamhet. Blev pensionär 2014 och har sedan dess engagerat mig i olika föreningar med olika uppdrag. Jag är gift med Pia och vi har en son tillsammans som har genomgått sjökapstensutbildningen i Kalmar. Det visade sig sedan att Fredrik är fjärde generationens sjöfolk i släkten.

Jag har alltid haft ett genuint sportintresse. Har bland annat åkt Vasaloppet, cyklat Vättern runt, simmat Vansbrosimningen och sprungit både Lidingöloppet och Stockholm Maraton.

I december 2024 flyttade familjen till Söder i Halmstad. Bara ett stenkast från Marinstugan. Här kom jag tidigt i kontakt med Ulf Ängemo som avgick som ordförande för Flottans Män Halmstad i samband med årsmötet den andra februari, 2025. Efter en del övertalningar så valdes jag in som ordförande vid ett extra medlemsmöte den 30 mars.

När man kommer in som ny i en förening eller organisation så ser man på saker och ting med lite andra ögon. En sak som jag redan tagit itu med är att jag delat ut de extra antalet tidningar Flottans Män som föreningen får strax efter utgivandet av tidningen. Jag har delat ut tidningen till, vårt värdförband FMTS, Soldathemmet i Halmstad, Sjömanskyrkan samt biblioteket

De flesta Halmstadsborna känner till både Flottans Män och Marinstugan. Stugan ligger i anslutning till Nissan och vid ett mycket välbesökt promenadstråk.

En annan sak som jag börjat att ta tag i är att göra någon form av enkel befattningsbeskrivning för de olika funktionerna i styrelsen. Detta för att ärenden inte ska ”falla mellan stolarna”.

Tillsammans med föreningens webbmater har vi nu uppdaterat föreningens hemsida rejält. Nu ska vi börja göra reklam för hemsidan bland medlemmarna och därmed få upp antalet besök på sidan. Här publicerar vi olika reportage, bilder, dokument och nyheter som gör det enklare och snabbare att få information om vad som händer i föreningen.

Vi ska tillsammans med programansvarig titta på möjligheten få fram fler intressanta föredragshållare till våra Kamrataftnar. Chefen FMTS vill gärna komma hit och så även vår förbundsordförande.

VI UTVECKLAR SVERIGES FÖRSVAR

Vi värnar om vår demokrati och vår gemensamma frihet. Därför utvecklar våra team innovativa, robusta produkter och system som stärker Sveriges försvar och skyddar våra kritiska samhällsfunktioner.

Läs mer på Svekon.se

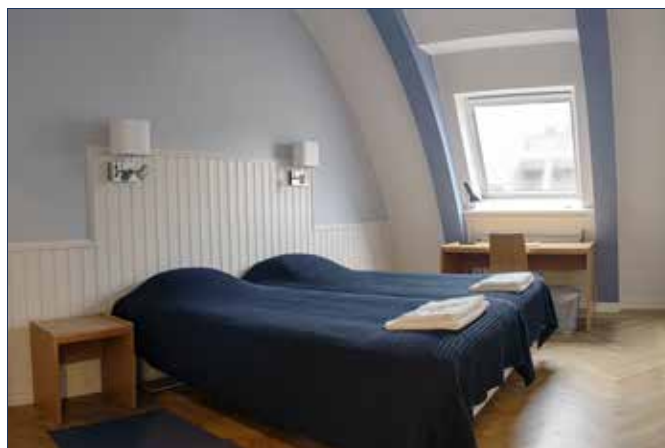
LÄS MER PÅ SVEKON.SE

SVEKON

för en bättre morgondag

FÖLJ OSS PÅ LINKEDIN

Hotell Drottning Victorias Örlogshem

Bo som en Drottning men betala som en sjöman.

Du som tillhör Försvarsmakten och någon av alla dess frivilligorganisationer är extra välkommen, det är för dig vi finns till.

Vi är ett litet familjärt hotell på ett av de bästa lägena i Stockholm. Vi erbjuder flera olika rumstyper, enkel, dubbel till sviter. Frukost och gratis wifi ingår.

Ett 90-tal nya örlogsfartyg under andra världskriget

Stora satsningar genomförs nu på Försvarsmakten inklusive marinen som förhoppningsvis får ta del av alla miljarderna. Historiskt sett kan vi nog konstatera att Sverige rustar upp först då hoten ökat. Vid utbrottet för andra världskriget 1939 grundade sig beredskapen på 1936-års försvarsbeslut som faktiskt bröt mot den tidigare traditionen av nedrustningar. Beslutet förutsåg en successiv utbyggnad av försvaret under en tioårsperiod. Bristerna var stora inom försvaret inte bara på den materiella sidan och vissa arméregementen kunde visa personalbrister på mellan 35 och 80 % inom olika personalkategorier. Det finns anledning att tro att det förhöll sig på samma sätt inom andra förband.

Försvarskommissionen, som kan jämföras med dagens försvarsberedning, avgav ett betänkande i juli 1935 där det stod att läsa: "Verkställda undersökningar hava givit vid handen att inom fem månader ett tjugotal minsvepare av den mindre typen kunna levereras och den större typen omkring sju stycken inom sju månader, varefter ytterligare en båt kan levereras per månad ..."

Med hjälp av extra anslag och skickliga improvisationer lyckades dock de värsta bristerna avhjälpas i förberedelserna för den höjda försvarsberedskapen. Det skulle dock dröja fram till 1943 innan det svenska försvaret hade uppnått en avsevärd styrka. I den rika litteratur som behandlar ämnet har flera skribenter hävdats att 1936 års försvarsbeslut mer var av en psykologisk natur och kom för sent för att ge effekt 1939 och först 1943 uppnåddes en effekt efter stora insatser.

Jagarna Klas Horn nr 3, Stockholm nr 6, Malmö nr 7, Göteborg nr 5, Karlskrona nr 8 samtliga fartyg utom Klas Horn tillhörde Göteborgsklassen. Klas Horn levererades 1932, Göteborg och Stockholm levererades 1936-1937. På jagaren längst till höger i bild kan numret inte identifieras och likaså fartygen där akterskeppen syns på bilden. Vi tar gärna emot information från er läsare. Fotograf okänd/Marinmuseum.

1930-talet kallas ju för krisernas årtionde och rustningarna i Centraleuropa i senare delen av decenniet talar sitt tydliga språk. I samband med krigsutbrottet så innebar det för flottans del att en febril nybyggnadsverksamhet tog sin början. Från den 1 september 1939 till den 2 september 1945 levererades inte mindre än ett 90-tal nya örlogsfartyg. Till detta kom en del inköp och även ombyggnad av civila fartyg för olika ändamål. I följande nummer kommer vi att ge en översikt över fartygsbyggnationerna, även med bilder där du kan komma följa processen.

Minsveparna

Behovet av minsvepare vid krigsutbrottet var stort då minkrigsföringen blev omfattande och totalt kom ungefär 175 000 minor att fällas i Östersjön och i de västra farvattnen under de båda världskrigen. De minsvepare som fanns vid krigsutbrottet var i stort sett bara två av den större klassen. *Arholma* och systerfartyget *Landsort* togs i tjänst 1939.

T.v. Minsveparen M 3 under gång, den 31 augusti 1948. Bredd över allt 5,1 meter, längd över allt 25 meter, byggår: 1940, varv: Marstrand. Foto: Fotograf okänd/Marinens Pressdetalj. T.h. syns från vänster i bild M 16, M 20, oläsligt, M 19 och M 17. Bilden från 1942 eller senare då M 19 levererades i maj 1942. Bergformationen i bakgrunden skulle kunna vara från västkusten. Foto: Fotograf okänd/MPD Sjöhistoriska museet.

Minsveparna Arholma (53), Landsort (54) och Bremön (55) i Visby. Den vita markering som syns på Arholmas SB-sida användes under VK II. Foto: Fotograf okänd/MPD Sjöhistoriska museet.

De efterföljande 12 snabbproducerades vid sex olika varv på nio månader mellan oktober 1940 och juni 1941. Befintliga ritningar fanns att tillgå och materielanskaffningen samordnades via en särskild minsvepningsdetalj i Karlskrona som svarade för inköp och materielleveranser till de olika varven. En fråga som man kan ställa sig är hur man kunde utbilda minsveparbesättningarna till alla fartygen, men det finns anledning att tro att en del teoretisk utbildning genomfördes i land. Därefter blev det säkert mer praktisk utbildning ombord. Fartygen i Arholmaklassen utrangerades mellan 1959 och 1967 utom *Bremön* som idag är museifartyg på Marinmuseum i Karlskrona.

M-båtsklassen kom att omfatta M 3 – M 26, inte mindre än 24 fartyg vilka levererades under andra världskriget och 19 av dem levererades under elva månader mellan november 1940 och oktober 1941. Fartygen var något av arbetshästar under andra världskriget och efterkrigssvepningarna. M-båtarna tillsammans med Arholmaklassen utgjorde kärnan i svensk minröjning

från i början av 1940-talet och en bra bit in på 1950-talet. Förutom att både lägga ut och röja minor användes Arholmaklassen för ubåtsjakt och omfattande eskorttjänst. Fartygen har därefter använts till en rad olika uppgifter, utbildning, stödverksamhet av olika slag, röjdykarfartyg m.m.

1940 räknades en livslängd på 10-15 år för M-båtarna men den aktiva perioden i flottan blev runt 60 år. Den 19 maj 2005 avrustades de sista M-båtarna som då ingick i skoldivisionen och utbildade kadetter i navigation och fartygsmanöver. När M 20 2005 skulle skrotas bildades en förening av eldsjälarna som övertygade både Försvarsmakten och Statens maritima och transporthistoriska museer att låta fartyget bli museifartyg.

Jagarna

Den svenska jagarepoken sträckte sig från 1902, då HMS *Mode* togs i tjänst, och avslutades 1982 i och med utrangeringen av HMS *Halland*. Under andra världskriget levererades inte mindre än 15 jagare, inräknat de fyra inköpta från Italien. Utöver detta fanns ett 14-tal jagare levererade från 1908 och framåt kvar i tjänst.

Jagaren utvecklades i början av 1900-talet och är snabb, förhållandevis stor och mycket kraftigt beväpnad. Ursprungligen var jagarens uppgift att skydda slagskeppen mot torpedbåtar. Under och före andra världskriget användes jagare främst till patrulltjänst, eskorttjänst och ubåtsjakt. De bestyckades därför ofta med utrustning för ubåtsbekämpning såsom sonarer och sjunkbomber.

Under andra världskriget skedde en kraftig förstärkning av landets försvar och även för flottan. Eftersom jagarna var användbara för många olika uppgifter fortsatte jagarbygget i snabb takt. Inte mindre än 15 jagare, "Italienjagarna" inräknade, levererades under perioden

Jagaren Mode (II) på västkusten 1942. Fotograf: Okänd/Sjöhistoriska museet SMTM.

1 september 1939 till 2 september 1945, som var dagen för andra världskrigets slut och Japans kapitulation.

För att producera jagarna använde man sig av samma arrangemang som med Arholmaklassen och "Marinens nybyggnadscentral" sattes upp i Göteborg för att starta och samordna byggandet av de nya jagarna och centralen fick lokaler på Götaverken. Byggnationen av jagarna drevs fram snabbt med korta beslutsvägar och i nära samarbete mellan varven och marinen. Nio jagare byggdes på Götaverken och Eriksberg. Örlogsvarvet i Karlskrona och Öresundsvarvet byggde vardera en jagare.

De fyra jagarna inköpta från Italien är ett kapitel för sig och Flottans Män genomförde ett symposium den 13 november 2015 om de fyra fartygen. På Flottans Mäns hemsida under symposier kan du ta del av en uttömmande skrift på 88 sidor om fartygsköpet.

Jagarna rönt olika öden efter sin aktiva tjänst, en del blev målfartyg och slutligen sänktes och andra blev ombyggda till fregatter. Den svenska jagarepoken avslutades 1982 och på Maritiman i Göteborg finns jagaren *Småland* som museifartyg.

Antal byggda jagare under andra världskriget

- Göteborgsklassen 3 st
- Psilanderklassen 2 st ("Italienjagarna")
- Romulusklassen 2 st ("Italienjagarna")
- Modeklassen 4 st
- Visbyklassen 4 st

Under beredskapstiden utvecklades även systemet med krigsförtöjningsplatser där fartygen kunde förtöja intill branta klippor och doldes med maskeringsnät. Det vita bandet på de svenska örlogsfartygen infördes 1941 för

att underlätta identifiering av våra örlogsfartyg. Vid krigsslutet fanns det 213 fartyg i flottan och då hade ändå 25 äldre fartyg skrotats. En intensiv verksamhet på svenska varv resulterade i ett 90-tal nya levererade fartyg. Dessutom lyckades man köpa 10 fartyg från utlandet. På Marina Ingenjörsföreningens hemsida (www.ming.nu) finns en sammanställning över fartygsbyggnationer för flottan kring andra världskriget.

Text: Ingmar Elofsson

Levererade fartyg åren 1939-1945 (1 september 1939-2 september 1945)

- Minsvepare Arholma klassen 12 st
- M-båtar 24 st
- Jagare 15 st
- Ubåtar 20 st
- Motortorpedbåtar 15

Flottans Män genomförde 2015 ett symposium, "Jagarköp i krig", om de s.k. Italienjagarna. På Flottans Mäns hemsida under Symposier, finns den skrift som togs fram i samband med symposiet. I den beskrivs anskaffningen, från de inledande förhandlingarna, ombyggnationerna, den dramatiska resan hem och ankomsten till Sverige.

Jagarköp i krig 75 år

Symposium
fredagen den 13 november 2015

Har du tjänstgjort på en jagare?

Foto: Håkan Nyström
Fotot taget från
HMS Älvsborg

Eller vill du veta mer om en av den svenska flottans genom tiderna mest kraftfulla jagare?

På hemsidan <https://J19Smaland.se> finner du det mesta från konstruktionsritningar till bilder från stapelavlöpningen och gång till sjöss under svår isbildning.

Hemsidan drivs av föreningen *Jagaren Smålands Vänner* vars syfte är att bevara jagaren *Småland* i ett fortsatt visningsbart skick där hon ligger som museifartyg i Maritiman, Göteborg.

Stöd arbetet med HMS *Småland* genom att bli medlem i föreningen. Fyll i det formulär du finner under rubriken Medlemskap på hemsidan och betala 200 kronor till Swish 123 455 79 97 eller Bg 5584-3213.

123-455 79 97

I Sundsvall händer det

Den 7 mars 2025 höll Flottans Män i Sundsvall sitt årsmöte. Utetemperaturen var några plusgrader med klar himmel. Gångbanorna var torra. Vi hyr in oss i Lions klubblokal vid dessa tillfällen och lokalen ligger centralt i Sundsvalls stadskärna. 18-isch öppnar baren och medlemmarna börjar att droppa in. Samtal uppstår och sorlet tilltar vartefter. Timman innan årsmötesförhandlingarna är en viktig timma då anekdoter får fritt spelrum och nya kontakter tas.

När timman lider mot sitt slut meddelar ordförande Cawe Johansson att det är dags att förflytta sig till stora bordet för att årsmötesförhandlingarna ska ta sin början. Med van och säker hand öppnar Cawe årsmötet samt väljs till mötets ordförande.

När ordförande tänt ett ljus, inleds traditionsenligt årsmötet och föreningens kaplan, Jan Bränström, håller en parentation över under året bortgångna medlemmar. Jan läste en dikt av Erik Lindorm, "Lyckans minut", samt talade om vikten av att uppskatta livet med dess upp och nedgångar.

Enhälliga val förrättades till styrelsen. Lisa Mellberg (2år) och Carl Martinsson (2år) samt Chatrin Vinlöv och Ulf Allringer som suppleanter på ett år vardera. Ulf Holmgren redogjorde för revisorns granskning samt gav en eloge till kassören, Per Martinsson för god ordning och reda. Ulf Holmgren läste därefter upp en "ren" revisionsberättelse. Ulf valdes till revisor tillsammans med Jens Andersson.

När ordförande tackade de närvarande för visat intresse bjöds det till middag. Denna gång med fångst från havet i en generöst tilltagen fiskgratäng. Till kaffet och kakan sålde Chatrin Vinlöv lotter. Vinsterna blev väl fördelade.

Förbrödringen fortsatte därefter en god stund innan det var dags för medlemmarna att traska, torrskodda, hemåt.

Någon månad senare var det dags för ärtmiddag och som vanligt inför en ärtmiddag samlades de anmälda i god tid före klockan 18.01, då baren

Fartygsbesök i hemmahamnen Sundsvall hamn, av korvetten Sundsvall.

öppnar. Utanför var vädret småkallt och mulet, men i Lions lokal, där vi håller till, var det "soligt och varmt".

Efter de sedvanliga anekdoterna och diverse "rövarhistorier" bjöds det till föredrag "Om det försvunna planet Röd Niklas". Föredragshållare var Jan Eriksson som efter avlagd civilingenjörsexamen vid KTH arbetat 42 år inom SAS och i 6 år inom IATA.

Jan berättade att den 10 februari lyfte 10 flygplan från F14 i Halmstad för att flyga till Kiruna. När rotechefen, som flög först, nådde Piteå blev vädret dåligt och han beordrade de övriga planen att vända. När man vänt och nådde Härnösand blev vädret ännu sämre, det snöade kraftigt och var drygt 20 grader kallt. Åtta plan landade runt Härnösand. Ett plan försvann och har aldrig återfunnits. Det plan som saknas kallas Röd Niklas och var ett plan av typ B18 B, en flygplanstyp som även föredragshållarens far flög.

Den uträkning som gjordes var att Röd Niklas landat på isen i Grönsviksfjärden. Två stenarbetare hade sett en vak och hjulspår fram till vaken. Dykare har

Flygplan B18B

Pansarskeppet Drottning Victoria efter första ombyggnaden 1927. Besökte Sundsvall 1950. Pansarskeppet utrangerades 1957 och såldes för skrotning år 1959. Bredd över allt: 18,63 meter, längd över allt: 120 meter, byggår: 1917-1921, displacement: 7120 ton. Fotograf okänd. Marinens Pressdetalj/SMTM.

sökt på platsen men inte kunnat hitta några flygplansrester.

Ett flygplan kallat "Röd David" sjönk i Härnösands hamn. År 1980 bärgades det planet och har restaurerats och återfinns i dag på flygmuséet i Linköping.

Jan (föredragshållaren) brinner för uppgiften att lösa gåtan med "Röd Niklas" och har även varit i kontakt med "Missing people" och deras man Leo Karlsson tillsammans med Jan besökte Grönsviksfjärden och letade och tog diverse bilder som skickades till Flygvapenmuséet, dock utan respons.

Signalisten på F4 i Östersund hade kontakt med "Röd Niklas" och Jans teori är att de valde att flyga till Östersund istället för att landa i trakterna kring Härnösand. Den sista kontakten när signalisten frågade var planet befann sig fick han till svar "Vet Nix".

Eftersom planet inte hade så mycket bränsle kvar finns en teori om att det borde räckt till Kälarne. Runt Kälarne finns många sjöar och glest med befolkning. Eventuellt har planet landat på isen till någon sjö och när isen smält på våren så har planet sjunkit.

Svenska flottan på besök i ett soligt Sundsvall. På bilden syns Gunnar Lindström, Alnö, Lage Nyström, Sid-sjö, och Rolf Höglund, Alnö. De fyra båtar som anlöpte hamnen var pansarskeppet Drottning Viktoria, jagaren Gävle samt ubåtarna Springaren och U4. Foto: Fotograf okänd, Norrlandsbild/ Sundsvalls museum 5 augusti 1950.

Jan tar gärna emot uppslag och teorier om "Röd Niklas". E-mail: jan.eriksson@outlook.com Mobil: 076-788 7880

Vi har haft besöka av flottans fartyg i Sundsvall under senvintern och våren av "vår egen" korvett HMS Sundsvall och grannföreningen i Härnösands "egen korvett" HMS Härnösand. Ett annat besök som letats fram i arkiven med hjälp av redaktionen är de fyra fartygen pansarskeppet Drottning Viktoria, jagaren Gävle samt ubåtarna Springaren och U4. Skulle vara roligt om någon av läsarna känner de tre sjömännen på bilden ovanifrån 1950 eller någon anförvant till dem så kontakta oss.

Text: Carl Martinsson

Föredragshållaren Jan Eriksson berättar om det försvunna flygplaner "Röd Niklas" för deltagarna på mötet i Lions källarlocal i Sundsvall.

HM Ub Ulven Minnesdag 15 april

På årsdagen den 15 april genomförde Fösta Ubåtsflottiljen en minnesceremoni för att hedra minnet av de 33 ubåtsmän som omkom vid HMUb *Ulvens* förlisning den 15 april 1943. HMUb *Ulven* gick under en övning i Göteborgs norra skärgård på en tysk mina utlagd på svenskt territorialvatten. Sökanden pågick under flera veckor och ubåten återfanns den 5 maj 1943 och bärgades senare under sommaren med den omkomna besättningen.

Ceremonin genomfördes utanför Ulrica Pia i Karlskrona för att hedra de omkomna. Ceremonin leddes av flottiljchef Paula Wallenburg och amiralitetspredikant Charlotte Rönnbäck höll korum där hon utgick från Martin Luther King dröm om en framtid. "Priset besättningen ombord HMub *Ulven* fick betala var möjligheten

Ovan: Kransnedläggning vid Minnes- och meditationsplatsen Skeppet vid Amiralitetskyrkan i Karlskrona.

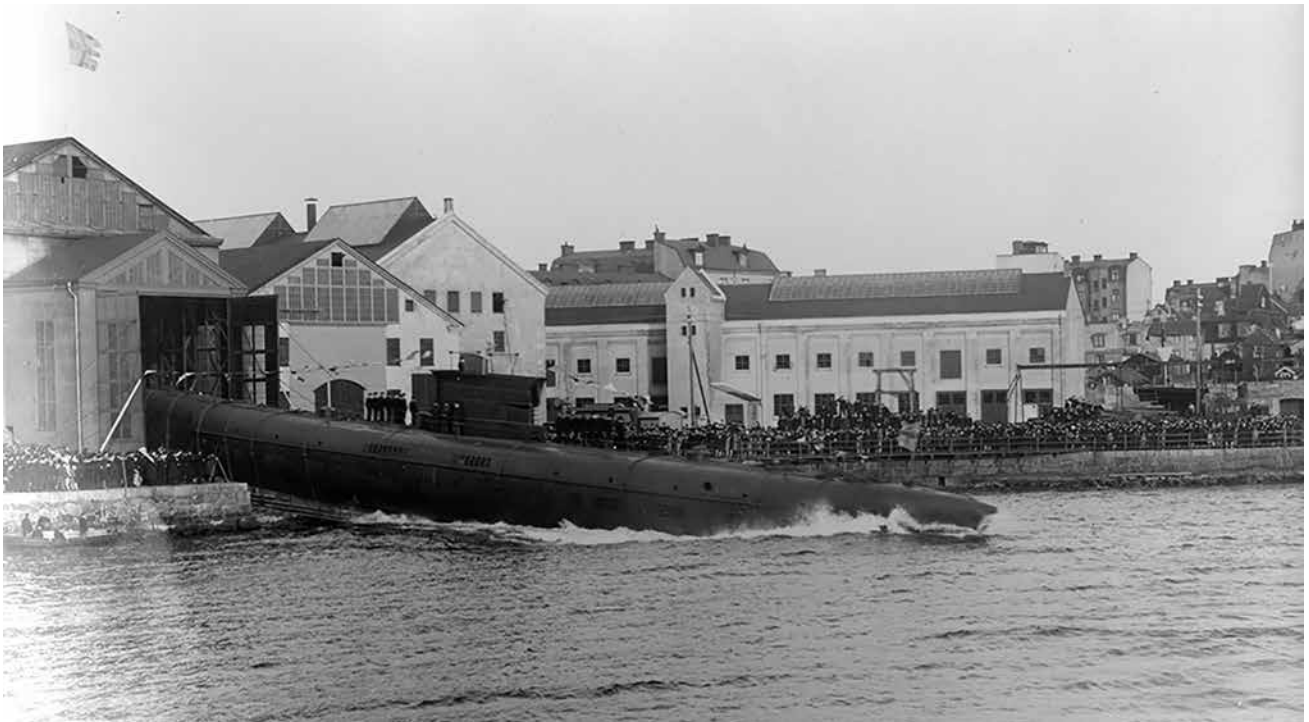
till sina drömmar, sin framtid, sin relation med nära och kära. Ett högt pris och för detta visar vi en stor tacksamhet och respekt. Denna uppooffring ska vi aldrig glömma. Deras mod för att bidra till vårt lands frihet, demokrati och jämställdhet. Där de själva och deras anhöriga fick betala priset. Smärtan och sorgen som följde av detta är tung. Tomheten obeskrivlig", avslutade Rönnbäck. Korumet avslutades med en tyst minut psalmen "Blott en dag".

På platsen var både delar av flottiljens personal, värnpliktiga samt tidigare ubåtsveteraner från ubåtsklubbarna Nordkaparen, Sjöormen och Hajen.

Text och foto: Sofia Löveborn/Försvarsmakten.

Hemvärnets Musikår i Blekinge. Foto: Sofia Löveborn/Försvarsmakten, och Ubåtsveteraner från tillresta från Göteborg och Ubåtsklubben Nordkaparen samt från Stockholm och Ubåtsklubben Sjöormen. Foto: Lasse Nordenberg.

Sjösättning av ubåten Ulven den 6 mars 1930. Foto: Marinmuseum/SMTM

BLEKINGE LÄNS TIDNING Tidningen den 27 april 1943.

33 män föllo på sin post.

Nedkommer av Örens besättning: Överst från vänster: Ökonst Lennart Westerslund, fartygs officer, Henrik Sig Lillgren, 2:e officer, ubåtsbefälhavare T. V. L. Malm, ubåtsmaskinist E. E. Olsson, Sögar ubåtsbefälhavare W. W. E. Jansson, ubåtsmaskinist N. E. V. Anholdt, Sögarubåtsmaskinist E. G. Lindgren, ubåtsmaskinist G. T. E. Roslund, ubåtsmaskinist A. A. L. Jansson och torpedbästarna 2 st. Över Magnus Wilhelm Andersson. Här bredvid, från vänster: Jöns B. A. Nicklasson, Jöns R. E. Skottvold, 3 st. sjömannen N. O. E. Larsson, 3 st. sjömannen K. H. Ryberg och 2 st. sjömannen E. A. H. Nilsen.

INTE RESULTAT av ett väldigt bärgningsförsök

Efterforskningarna inställdes först, då allt hopp var förbi.

Förklaringsenheten vid Karlskrona, som varit i tjänst sedan Örens besättning var förlorad, har nu avslutat sitt arbete. Enligt de uppgifter som har kommit in från de olika bärgningsfartygen har man inte lyckats hitta några rester av ubåten eller besättningen. Detta innebär att det inte finns några större chanser att hitta någon av de 33 män som föll på sin post.

Dugligt folk, som flottan sörjer.

En förklaringsenhet som varit i tjänst sedan Örens besättning var förlorad, har nu avslutat sitt arbete. Enligt de uppgifter som har kommit in från de olika bärgningsfartygen har man inte lyckats hitta några rester av ubåten eller besättningen. Detta innebär att det inte finns några större chanser att hitta någon av de 33 män som föll på sin post.

"De ljöto hjältedöden för sitt fosterland."

Gripande minnesgudstjänster i Karlskrona och över hela landet för övrigt.

I hela landet hölls i går gripande minnesgudstjänster med anledning av att Örens besättning föll på sin post. I Karlskrona hölls en särskild minnesgudstjänst i kyrkan. Där deltog många av de som varit i tjänst vid Örens besättning. De som deltog i gudstjänsten var: Översten Lennart Westerslund, fartygs officer, Henrik Sig Lillgren, 2:e officer, ubåtsbefälhavare T. V. L. Malm, ubåtsmaskinist E. E. Olsson, Sögar ubåtsbefälhavare W. W. E. Jansson, ubåtsmaskinist N. E. V. Anholdt, Sögarubåtsmaskinist E. G. Lindgren, ubåtsmaskinist G. T. E. Roslund, ubåtsmaskinist A. A. L. Jansson och torpedbästarna 2 st. Över Magnus Wilhelm Andersson. Här bredvid, från vänster: Jöns B. A. Nicklasson, Jöns R. E. Skottvold, 3 st. sjömannen N. O. E. Larsson, 3 st. sjömannen K. H. Ryberg och 2 st. sjömannen E. A. H. Nilsen.

Chefen på Öven, kapten ERIK HEDELIUS.

Enligt de uppgifter som har kommit in från de olika bärgningsfartygen har man inte lyckats hitta några rester av ubåten eller besättningen. Detta innebär att det inte finns några större chanser att hitta någon av de 33 män som föll på sin post.

Minnesgudstjänsten i Karlskrona hölls i kyrkan. Där deltog många av de som varit i tjänst vid Örens besättning. De som deltog i gudstjänsten var: Översten Lennart Westerslund, fartygs officer, Henrik Sig Lillgren, 2:e officer, ubåtsbefälhavare T. V. L. Malm, ubåtsmaskinist E. E. Olsson, Sögar ubåtsbefälhavare W. W. E. Jansson, ubåtsmaskinist N. E. V. Anholdt, Sögarubåtsmaskinist E. G. Lindgren, ubåtsmaskinist G. T. E. Roslund, ubåtsmaskinist A. A. L. Jansson och torpedbästarna 2 st. Över Magnus Wilhelm Andersson. Här bredvid, från vänster: Jöns B. A. Nicklasson, Jöns R. E. Skottvold, 3 st. sjömannen N. O. E. Larsson, 3 st. sjömannen K. H. Ryberg och 2 st. sjömannen E. A. H. Nilsen.

Nyheten om att Ulven förlöst och alla ombord omkommit väckte stor förståndning i hela landet. Blekinge Läns Tidning den 27 april 1943.

Materielnyheter

Röjdykarfartygen HMS *Spårö* och HMS *Sturkö* överlämnades i början av april till Försvarsmakten efter att ha genomgått en efterlängtat halvtidsmodifiering. FMV tog emot leveransen av fartygen från Ö-varvet AB på Öckerö i december och har därefter tillsammans med personal från både Marinstaben och besättningarna arbetat intensivt med att färdigställa underlagen för att kunna leverera fartygen till Försvarsmakten för operativ drift.

HMS *Spårö* och HMS *Sturkö* levererades i mitten av 1990-talet som två av fyra minröjningsfartyg, Minröjningsfartyg typ Styrö, och under 2004–2005 byggdes

de om till röjdykarfartyg. En halvtidsmodifiering har varit planerad sedan knappt tio år, men av olika skäl har tidigare upphandlingar inte nått ända fram till kontrakt.

– De senaste åren inneburit mycket ”lappa och laga”, de åtgärder som nu genomförs under halvtidsmodifieringen är nödvändiga för att fartygen även i fortsättningen ska kunna vara en viktig komponent i Försvarsmaktens sjöminröjningsförband, säger produktledare för minröjningsfartyg Andreas Olaussen på FMV.

Källa: FMV

Foto: Försvarsmakten

FMV har tecknat byggkontrakt med Saab för att utrusta marinens fem Visbykorvetter med luftvärnsrobotsystem. De nya luftvärnsrobotarna gör det möjligt att försvara ett avsevärt större område och bekämpa luftmål på längre avstånd.

I och med att marinens Visbykorvetter halvtidsmodifieras, det vill säga uppgraderas med nya förmågor, tillförs luftvärnsroboten CAMM, Common Anti-air Modular Missiles. Korvetterna kommer därmed att förses med det fartygsbaserade luftvärnsrobotsystemet Sea Ceptor. Detta är ett av världens främsta fartygsbaserade luftvärnsrobotsystem.

– Fokus för FMV är nu att säkerställa att Försvarsmakten får luftvärnsrobotförmågan på plats så att Visbykorvetterna kan bidra till Sveriges och Natos försvar, säger Per Sundström, projektledare för halvtidsmodifiering Visby på FMV.

Uppgraderingen genomförs hos Saab i Karlskrona under kommande år med planerad

start 2026. Saabs affärsområde Kockums är huvudleverantör och arbetet sker i nära samarbete med leverantörerna MBDA UK och Lockheed Martin CO. Ordervärdet för installation av luftvärnsrobotsystem på Visbykorvetterna är 1,6 miljarder.

Källa: FMV

Illustration: MBDA/Saab

Lokalföreningarna informerar

Region Mitt

Gotland

Årsmöte

Lördag 1 mars samlades 20-talet medlemmar i kamratföreningen Flottans män Gotland till årsmöte i Marinstugan. Mötet inleddes med att ordförande Lars Ellebring hälsade Peter Malmberg välkommen som ny medlem. Därefter en kort nostalgisk film om Marinens äldre jagare. Väcktes ett och annat minne. Årsmötet togs sen vid och inleddes med en parentation över de avlidna kamraterna Gösta Elvinder, Hans Hörlin och Eric D. Nilsson. De stadgeenliga punkterna klubbades igenom och det valdes en ny styrelse. Ordförande tillika pressreferent Lars Ellebring, vice ordförande tillika programansvarig Lars Danielson, kassör Adrian Ström, sekreterare Lars Welin och klubbmästare Olle Håkansson. Lars W. Grönberg valdes till sammankallande i Valberedningen/framtidsberedningen och till revisor tillsammans med Björn L Andersson. Lars W Grönberg har för mångårigt och förtjänstfullt arbete som föreningens revisor nominerats för Flottans män Ankarmedalj i silver. Efter 10 års medlemskap tilldelades Marita Wöldern och Hans Wilén Flottans män Veterantecken och Marita Wöldern avtackades också efter sju år som kassör. Ett samkväm med

Biosittning i Marinstugan.

Veteranteckenutdelning. Fr.v. ordf Lars Ellebring, Marita Wöldern och Hans Wilén.

kaffe och doppa avslutade mötet. Göran Kronqvist passade på att förära föreningen en kornett som tidigare använts som signalhorn ombord på bland annat flygplanskryssaren *Gotland*.

24 april Filmافتon

Ett lyckokast av vår programansvarige, Lars Danielson, att inbjuda medlemmarna till en filmafton 24 april. Inledningsvis bjöds vi en smakfull landgång med tillhörande drycker. Tack till David med personal vid Scandic. Därefter satta vi oss i Marinstugan för att se filmen "Myteriet på Caine". En amerikansk film från 1954, registrerad av Edward Dmytryk och baserad på Herman Wouks roman *The Caine Mutiny* från 1951. Filmen skildrar en dramatisk berättelse om en amerikansk minsvepare under andra världskriget, där kapten Queeg, spelad av Humphrey Bogart, börjar uppvisa paranoialiknande beteende när en kraftig tyfon, som inte liknar något annat som besättningen någonsin upplevt, sätter fartyget i kaotiska manövrer. Detta leder till att en av hans underordnade tar över kommandot, vilket resulterar i en rättgång för myteri. Kapten DeVriess, som tidigare avsattes på grund av sin

alltför lättsamma chef- och ledarstil, blev återinsatt i tjänst.

Man kan med fog konstatera att en kombination av ett mindre formellt chefskap och med ett anpassat, inspirerande och av personalen uppskattat ledarskap torde vara ett mer vinnande koncept för en bli en bra chef.

Text och foto: Lars Ellebring

Göran Kronqvist överlämnar en kornett som använts bl.a. på flygplanskryssaren *HMS Gotland*.

Norrköping

Vi fick sorgebud den sjunde februari, Rolf Åhrberg hade lämnat in sjösäcken. Det kommer senare en särskild skrivning om Rolf och han stora gärning för Flottans Män Norrköping.

Den 15 februari var det årsmöte i Biku-pans lokaler, 30 medlemmar och 20 damer hade mött upp. Nils Borin skötte klubban med bravur som han brukar så det blev inte något långt möte. Men vi hann med att höja årsavgiften från 2026 med 50 kronor. Styrelsen fick ett antal nya medlemmar. Peter Ekström blev ordförande sen är det en massa namn, det var bara en suppleant som inte fick något namn. När Peter hållit ett minnestal om Rolf så slogs klubban i bordet och dom 20 damerna kunde ansluta till matborden. En mycket god förrätt som jag inte vet vad den heter. Varmrätten var en variant på sjömansbiff med potatisgratäng. Även varianten fick klart godkänt. Kaffe med tillbehör följde. Det var nog ingen som var hungrig nu.

Underhållning fick vi av Marie Ljung ackompanjerad på piano av Ola Palmkvist. Dans blev det men inte för mig, mina plåtknän ville inte. Jag tror att dom flesta gick nöjda hem.

Den 28 februari begravdes Rolf Åhrberg. Flottans Män stod flaggvakt och hedrade vår första ordförande i FM Norrköping. Det var mycket folk och Rolf var

Vår förbundsordförande har gjort ett uppskattat besök hos oss i Norrköping.

engagerad på många ställen. Vi kände av våra gamla muskler när det var slut. Det är jobbigt att stå flaggvakt särskilt på en begravning som berör en personligt.

Februari månadsmöte så gästades vi av vår förbundsordförande Thomas Engevall. Vi fick mycket information, det mest väsentliga var eventuellt namnbyte. Marin-kamraterna var visst det mest aktuella. Flottans Män började bli lillgammalt när vi till och med har kvinnliga amiraler. Även att vi behöver få in nya medlemmar som inte tjänstgjort i marinen. Det var skillnad

när pansarskeppen hade 450 mans besättning och flertalet värnpliktiga som kom från hela landet. Idag har en del fartyg enbart fast anställd personal och då blir det inte många ute i landet att värva.

Mars månads möte inleddes med wienerschnitzel. Storleken och smaken var klart godkända. Efter kaffet fick vi ett föredrag av Lennart Fredriksson om hans tid som FN-soldat på Cypern och i kriget mellan Egypten och Israel.

Willy Almberg

Norrtälje

Vira Bruk

Vi såg en film om en av Sveriges mest betydande vapensmedjor, vars privilegiebrev utfärdades av förmyndarregeringen den 28 april 1635. Claes Flemming haffuer intet uthan sin store bekostnadh hijt införskrifuit några Klingsmeder. 1683 levererades 13 782 värjor av olika modeller till försvaret. Idag ett välbesök turistmål med aktiva konstsmider.

Namnfrågan

Vi hade vår förbundsordförande på besök och vi har haft ett möte där namnfrågan diskuterats. Vi har också skickat ut en enkät till samtliga medlemmar. Vi måste veta vad man avser i frågan då det är medlemmarnas talan som ska föras i debatten. Svaret var tveklöst. 92 % av våra medlemmar är emot ett namnbyte. Åsikter framkom att marknadsföring är viktig med inriktning på kön och bakgrund för att öka medlemsantalet. Vi menar att alla är välkomna som

delar vår värdegrund – Kamratskap – Örlogstradition – Sjöförsvar.

Ubåtsvapnets framtid i NATO

Filmen från Almedalen med Chefen för Första Ubåtsflottiljen Paula Wallenburg gav en redovisande bild både historiskt och framåt. Efteråt kunde vår erfarne fartygschef ubåt Michael Larm ge svar på alla frågor. Bland annat vad som är skillnaden på en dykubåt och en ubåt, samt erfarenheter från samverkan med amerikanska ubåtsvapnet innan inträdet i NATO.

Resor i österled

En av våra medlemmar berättade om sina resor över Östersjön. Avsikten var att skaffa vänorter på andra sidan. Man började med St Petersburg, men man insåg att det var att skjuta över målet. De hade redan vänorter som t.ex Los Angeles. De åkte söderut till den gamla staden Pskov som grundades år 1100 av bl.a vikingar. Trots att staden belägrats på 1600-talet av Gustav II Adolf blev den vår vänort som vi i flera år därefter hade mycket samarbete med. Man undervisade bl.a i svenska på stadens universitet. Resan gick därefter söderut.

Kommunen har idag vänorter i Paldiski i Estland med båtförbindelse med Norrtälje via Kapellskär. Där samarbetar man inom miljö och skolfrågor. I Kärdla i Estland har man haft utbyte mellan skolor, stadsplanering och näringsliv. Med Ruijena i Estland som ligger två timmars resa från Riga har man samarbetat om stadsplanering.

Arsta kraftvärmverk där man gör el av flis

Absoluta merparten av Norrtälje stads byggelse värms upp med fjärrvärme. Värmen i rörledningarna kommer från Fjärrvärmeverket Arsta.

Vi besökte den imponerande anläggningen. Det är ett kraftvärmeverk med två hetvattenpannor. I pannorna användes flis, det vill säga rester från skogsindustrin och Roslagsskogarna – förnybart. Förbränningen är koldioxidneutral – ingen växthuseffekt.

Pannorna är stora som tvåvåningshus, levererade av ett Norrtäljeföretag. I titthål kan man se in i förbränningsrummet med temperaturer på 800 – 1 000°. Rörliga roster makar kontinuerligt bränslet nedåt i den trappstegsliknande pannbotten där askan slutligen förs bort.

I kraftvärmeverket produceras dessutom el motsvarande cirka 15 procent av Norrtäljes behov. Elen alstras i en ångturbin som driver en generator med effekt på 6,3 MW.

Man ser ett fortsatt ökat intresse för att installera solceller och att bli mikroproducent. Bolaget har nu över 600 kunder som säljer sin el till bolaget. Total inmatad produktion från kunderna under 2024 uppgick till 4 872 MWh. Norrtälje Energi har också har en egen solpark på 1MW installerad effekt.

Årsmötet

Vid årsmötet omvaldes styrelsen i sin helhet. Vi har lyckats väl att fylla årtluncherna under verksamhetsåret med intressanta programpunkter. Ekonomin är hyfsad tack vare stort deltagande.

Vi har tvingats tömma ett förråd varvid vi kunnat skänka en gammal sjömanskista till Roslagens Sjöfartsminnesförening på Vaddö på villkor att vi där, i anslutning, kan marknadsföra oss och hälsa nya medlemmar välkomna.

Bostadsmarknaden i Norrtälje

Vi hade stadens mest meriterade mäklare på besök för att höra hur marknadsläget ser ut relativt konjunktur och räntesatser med 800 objekt till salu. Det blev en intressant utläggning med tips inför försäljning eller köp. Två medlemmar som kommer att behöva sälja fick värdefull kontakt.

Hur klarar sig Norrtälje i KRIS och KRIG

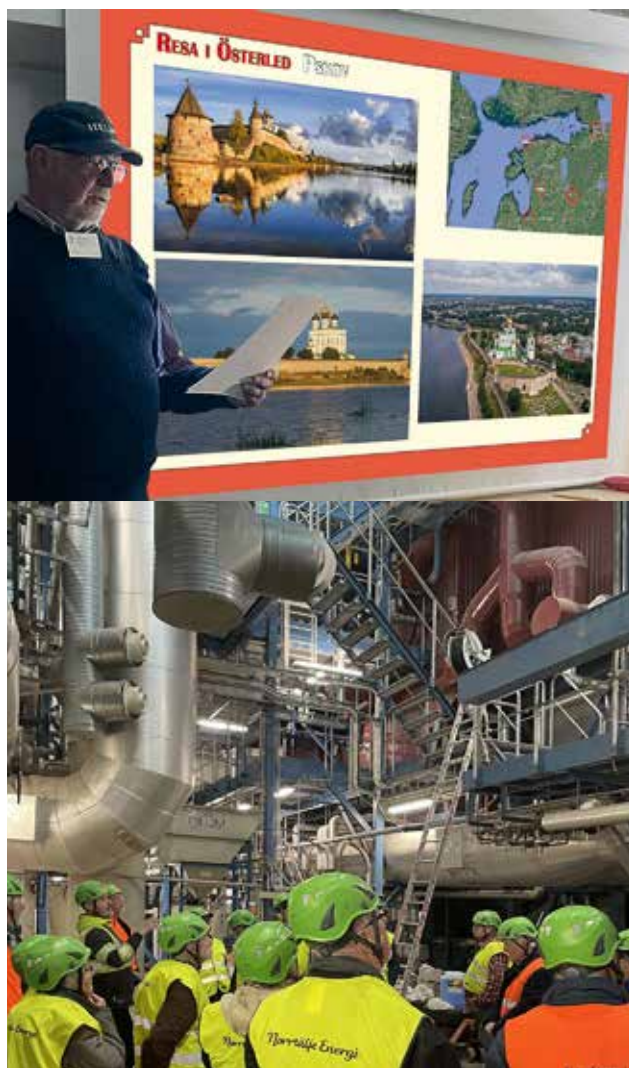
Arbetsledaren för säkerhet och beredskap besökte föreningen vid torsdagslunchen. Han gav en ingående bild av kommunens organisation avseende ansvaret att skydda

och värna kommunens invånare, samhällets grundläggande värden, kommunens funktionalitet samt miljö och egendom.

De begrepp som förklarades var: Civilplikten, Ansvarsprincipen, Likhetsprincipen, Närhetsprincipen, Tjänsteperson i beredskap och Samverkan Stockholmsregionen, som är en resurs med 37 aktörer som kommunerna, Region Stockholm, Länsstyrelsen, Polisen, Försvarsmakten, Kustbevakningen Stockholms hamnar etc.

Men det blev inte mycket tid över för konkreta frågor. Det känns ändå bra att de som styr verkar ha kontroll, även om man understundom kan ha sina funderingar över vad som händer i kommunhusets aktiebolag.

Göran Hedberg

Berättelser om resor i österled och besök på Arsta kraftvärmeverk
Foto: Göran Hedberg.

Stockholm

Rapport från FM Stockholm

Kansliet återöppnade den 7 januari efter helgerna. Då ska kallelse till årsmöte, preliminärt verksamhetsprogram för året och inte minst, fakturor för årsavgift skickas ut. Faktureringen gör vi ju numera via My-Club, men den gör sig inte själv. Om alla hade valt fakturaalternativet att betala med Swish hade jag kunnat sluta skriva här. Men det finns också alternativet att betala via giro. Det fungerar också bra så länge medlemmen har Nordea som sin bank. Betalar man via ett par andra banker, främst SEB, fungerar inte överföringen mellan de båda bankerna. Kunden får ett felmeddelande att Nordea inte accepterar OCR-nummer och vår irriterade medlem lyckas med hjälp av egen initiativrikedom få igenom betalningen i alla fall. Resultatet blir att betalningen efter några dagar dyker upp på en fella och måste behandlas manuellt. Nordea har uppmärksammats på pro-

Chefen för fjärde sjöstridsflottiljen kommendör Martin Göth och Jan Berglöw ordförande i FM Stockholm.

blemet och säger sig ha kopplat in tekniker som ska kunna lösa detta. Förhoppningsvis kommer problemet att vara ur världen nästa år, men du som haft problem med att betala bör veta vad det beror på.

Nu är det ju inte bara grå vardag som ska beskrivas i denna spalt utan också glädje-

ämnen. Ett sådant är att vi ofta lyckas engagera föredragshållare som drar fulla hus. En sådan föredragshållare är kommendör Martin Göth, sedan den 1 september 2024 chef för Fjärde Sjöstridsflottiljen. Dessförinnan tjänstgjorde han under tre år i den svenska Natodelegationen i Bryssel och

han har därför med sig stor kunskap om hur Nato ledningsmässigt fungerar militärt och politiskt. Om detta och om hur Fjärde Sjöstridsflottiljen fungerar fick vi god kunskap när Martin den 11 februari gästade oss.

Martin redogjorde för sjöstridsflottiljens resurser personellt och materiellt. Positivt är att Visbykorvetterna nu antligen ska utrustas med de luftvärnsrobotar som skulle ha funnits på plats redan när fartygen levererades till flottan. Gävlekorvetterna har moderniserats och fungerar nu mycket bra. Vad avser personal sysselsätter flottiljen ca 500 personer och ansträngningar görs för att rekrytera fler, men det är inte helt enkelt att rekrytera sjömän och befäl när industrier på utsidan av staketet erbjuder unga människor högre löner än vad försvaret förmår göra.

Förr hade försvaret till uppgift att med fartyg, flyg och kanoner hindra en fientlig landstigning i Sverige. I dag ser ju inte verkligheten ut på det sättet längre. Gränsen finns längre bort och flottans och flottiljens uppgifter definieras nu som att: Hjälpa till med att förebygga konflikter och krig och vid säkerhetspolitisk kris, hävda svensk territoriell integritet och i händelse av väpnat angrepp försvara Sverige och allierade.

En utmaning ligger nu i att försöka få det svenska folket att förstå vad det inne-

bär att vara medlem i en allians som Nato. Konkret militärt innebär det att alliansen utfäst sig att komma till vår hjälp om vi blir utsatta för ett fientligt angrepp. Men det innebär också att vi måste göra detta möjligt bland annat genom att anpassa hamnar, vägar och järnvägar för transport av tung materiel. Ett angrepp österifrån kommer heller inte att börja med ett angrepp på Sverige utan fronten kommer att gå efter de finska, baltiska och polska gränserna och det är där vårt försvar börjar. Därför har vi avdelat ett arméförband för att tjänstgöra i Lettland och på Östersjön deltar vi med andra Natoländer i sjöövervakning och med minröjningsenheter. Vi måste också få folket att förstå att Nato inte har några egna flygplan, stridsvagnar eller örlogsfartyg. Alla dessa resurser tillhör medlemsländerna och om den berömda paragraf 5 utlöses är medlemsländernas regeringar som beslutar om de ska delta och i så fall med vilka resurser. Martin gjorde också jämförelser mellan EU och Nato. Nato har en förhållandevis liten koordinerande stab i Bryssel och den bemannas inte av politiker utan av militärer. I denna stab sitter vår ÖB, Michael Claesson som svensk representant, men det dagliga arbetet är delegerat till viceamiral Jonas Haggren. Det stora arbetet utförs därför inte i Bryssel utan i de många militära staberna,

som till exempel Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE) i Mons, Belgien, i Brunssum Nederländerna, Neapel i Italien och Norfolk i USA.

EU är å andra sidan en politisk organisation som leds av politiker. Till skillnad mot Nato har EU en stor budget och det är där pengarna finns för att till exempel finansiera utbyggnad av hamnar och vägar. Det är därför viktigt att EU och Nato kan samarbeta friktionsfritt. Men i såväl EU som i Nato ska vi umgås med och förhandla med många olika kulturer. Vi svenskar är uppfosttrade med att vara korrekta och sakliga och vid sammanträdesbordet framföra det som är relevant. I "basarkulturer" är det helt OK att slänga upp ovidkommande frågor på bordet och på det sättet köpa tid och trötta ut de andra deltagarna. För att tackla detta anser Martin att vi måste lära oss att förhandla med personer från främmande kulturer innan vi tar plats runt bordet.

Vi fick lyssna till ett initierat och faktsäckat föredrag denna kväll och frågorna var många. Men som numera slipad förhandlare gled Martin elegant ur frågor av mer kontroversiell natur. Han var väl värd den stora applåd och det lilla paket han fick som tack av vår ordförande Jan Berglöw.

Krister Hansén

Region Väst

Göteborg

Kamrater!

Sedan föregående nummer har följande hänt som bedömts vara av intresse för FM-medlemmar på andra platser i landet. Foto L-E Uhlegård

1 mars årsmöte i Marinstugan

Parentation inför ÅM genom vår 2:e kaplan Pernilla Tapper Törnqvist som läste upp namnen på de avlidna 2024 (sex medlemmar). Till vänster står PO Eriksson beredd släcka ljusen efter hand som namnen läses upp.

Den nya styrelsen (fr.vä. i bild nästa sida):

Hans Utstrand Föreningsarkitekt, Claes Strömvall ordförande, Tore Nyblom Stugfogde, Leif Gyllenhök vice ordf. och medlemsregistrator, Jan Eric Knutas ledamot och tf. sekreterare, Bo Stenberg kassör. Saknas på bilden: Nils Carlsson klubbmästare och Leif Andersson musikansvarig samt ett antal adjungerade till styrelsen. Foto: L-E Uhlegård

Parentation med 2:e kaplan Pernilla Tapper Törnqvist.

27 mars Klubbafton i Marinstugan

Sjökapten Wiggo Lander och skeppare Joakim Carlsson från Föreningen För Fulla Segel och Stiftelsen Skaftökuttern. De är båda engagerade i Toppsegelskonaren Kvartsita och berättade om skutan, seglingar och annan verksamhet runt omkring båten. Sedvanlig ärtsoppa och pannkakor med vispgräddade och sylt, kaffe och kaka. Cirka 50 närvarande med många frågor från en intresserad publik.

24 april Klubbafton

Föredrag av Riksdagsman Gustaf Göthberg (M) i Marinstugan. Stort intresse från våra medlemmar. Såväl Gustaf som hans närvarande fader Sten Göthberg blev medlemmar vid denna klubbafton. I övrigt en afton som inleddes med sedvanligt vålsmakande ärtsoppa med fläsk och kött samt pannkakor med vispgräddade och sylt följt av kaffe och kaka. En välbesökt klubbafton med många frågor som villigt besvarades av Gustaf. Ca 65 närvarande. Gustaf hälsas välkommen då händelser och världsutvecklingen intresserar.

1-13 maj Riksårsmöte

Ronneby Brunn (bilder i FM-tidningen)

Övrigt

Sedvanliga onsdags- och söndagsmöten mellan 09 och 11. För övrigt se bilder i Pejlingar.

För FM Göteborg
Lars-Erik Uhlegård
Redaktör Pejlingar

Halmstad

Föreningen Marinkamraterna Halmstad samlades torsdag 27 februari för en träff med historiska vingslag. Ett halvt milennium har passerat sedan Gustav Vasa av Hansan på kredit köpte de tio bestyckade fartyg som lade grunden till vår svenska flotta. Huruvida han någonsin betalade för fartygen är oklart. Med anledning av detta jubileum har dels utgivits en minnesskrift, dels 7 filmer i en dokumentärserie som följer marinen under olika rubriker.

Denna kväll tog vi del av avsnitt 1 och 2 ur denna dokumentärserie "Marinen 500 år" producerad av Melker Becker. Avsnitt 1 har rubriken "Livlinan" och beskriver marinens betydelse under krig som skydd för handelsfartyg och hamnanläggningar och därmed vår försörjning, avsnitt 2 har rubriken "Hotet i djupet" som beskriver marinens betydelse för att oskadliggöra de ca 30 000 minor som ligger kvar efter de båda världskrigen och som, när ankar-kättingarna rostar sönder, flyter upp och utgör ett hot mot alla typer av fartyg och kustanläggningar. Ett exempel är den mina som för några år sedan fastnade i en trål och drogs in i Göteborgs hamn. Hade den exploderat i hamnen hade det kunnat få katastrofala följder då det utmed kajerna ligger fryshus som har tankar med flytande ammonium ... Filmmaskinist och inledare var Anders Welin.

Flottans Män i Halmstad har haft ett viktigt möte i Marinstugan den 30 mars i år.

En punkt på dagordningen var att välja ny ordförande för föreningen, då sittande Ulf Ängemo önskade avgå som ordförande efter sju år på posten.

Ulf! Tack för din tid som ordförande Du har i alla stycken varit drivande för föreningens bästa. Nytt förslag till ordförande var vår medlem Torbjörn Malmkvist som valdes till ny ordförande. Torbjörn! Tack för att du antog utmaningen och lycka till.

Mer om Torbjörn kan du läsa på annan plats i tidskriften (Red anm).

Text och foto:

Leif Leihed

Bild t.h. med avgående ordförande Ulf Ängemo och till höger vår nyvalde ordförande Torbjörn Malmkvist. Nedre bilden Anders Welin.

Jönköping

Jönköpingsföreningen har haft ett traditionsenligt öppet styrelsemöte som inte var någon bisak, då temat efter själva styrelsemötet var biodling. Mötet eller samlingen är ett bättre namn, inleddes med att lunch intogs på Sofiehofs restaurang. På menyn stod en rätt marin rätt panerad kummel, kokt potatis och utsökt remouladsås, samt kaffe och liten kaka. Medlemmarna betalar 100:- och resterande subventioneras av föreningen.

Vår ordförande Sven Johansson hälsade alla välkomna till mötet och riktade sig speciellt till den inbjudne föredragshållaren Peter Mausek som talade över ämnet ”En bisak” det vill säga om biodling. Peters farfar, som kom från Tyskland till Sverige på 1940-talet och var en engagerad biodlare vars intresse övertagits av barnbarnet Peter. Peter berättade om ligustica drottningar och tusentals ägg. En drottning väger ca 2 gram och drönarna 1,2 gram fick åhörarna lära sig. De ligustica drottningarna är snälla man kan gå med bar överkropp invid bikuporna. Ett bi flyger under sin levnad cirka två gånger runt jorden.

Många intressanta frågor ställdes från de närvarande sjömännen till föredragshållaren som på ett naturligt sätt gav prov på sin stora kunskap i ämnet biodling. Vår ordförande gav Peter Mausek en flaska champagne och givetvis livliga applåder från åhörarna.

Flottans män i Jönköping har genomfört sitt årsmöte och ny ordförande efter Stig Karlén är Sven Johansson som kommer att presentera sig i kommande nummer i tidskriften.

Text Leif Aljered

Foto Per-Åke Strandsäter

Överst t.v. Biodlaren Peter Mausek fick ta emot frågor och applåder av sjömännen. Ordf. Sven Johansson överlämnade en flaska champagne till föredragshållaren.

Överst t.h. Kassören Stig Karlén överlämnade en flaska champagne till arkivchefen för Länssarkivet som berättat om arkivtjänsten vid årsmötet.

Nya styrelsen för Flottans Män i Jönköping med fr.v. Stig Karlén kassör, Leif Aljered sekreterare, Claes Göran Borg klubbmästare, Thorleif Rubin ledamot Sven Anders Nyström klubbmästare, Sven Johansson ordförande och Bengt Granrot webbmaster.

Inslag i Jönköpings-Posten om Flottans Män som visar att vi finns - även vid Vätterns strand.

Karlstad - Värmland

Torsdagen den 27 mars hölls vårt årsmöte som avslutades med en föreläsning om en jordenrundresa med segelbåt av två värmlänningar. Passande nog serverades det sjömansgryta. Den 10 april hade vi en pubkväll där Whiskey shot underhöll med gamla goda rocklåtar. Inbjudna var medlemmar från Polstjärnan. Under kvällen serverade en vårbuffé och maten och underhållningen var uppskattad av deltagarna.

Whiskey shot underhöll med gamla goda rocklåtar.

Vi var fanvakt vid begravningsgudstjänsten av vår medlem och tidigare ordförande Göte Rahm. Vi var med på Försvarsutbildarna, FBU, Värmlands förbundsstämma där en fråga från vår styrelse, Göran Olsson ordförande i Flottans Män Karlstad/Värmland, invaldes i FBUs styrelse. FBU utbildar för samhällets och enskildas

säkerhet. Utbildningen omfattar bland annat kommunikation, hälsoskydd, farliga ämnen, sjukvård och andra specialområden till myndigheter och Försvarsmakten för uppdrag i fred, kris och krig.

Styrelsen Flottans Män Karlstad/Värmland

Lysekil

Årets första begivenhet blev Årsmötet. 30 medlemmar samlades 21 mars i LSSG:s klubbhus. Mötet inleddes med parentation över medlemmar som lämnat oss under åren 2024-2025.

Omval av diverse styrelsemedlemmar gjordes. Roland Karlsson som avböjt omval avtackades för förtjänstfullt arbete. Som ersättare valdes Anders Kajrud. Mötet gick på styrelsens förslag om höjd årsavgift från 275:- till 310.- detta med anledning av att Riks har höjt med 30:-. Kenneth Hansen uppmärksammades för sina 50 år i föreningen med Hederstecken och Standar och Holger Bernhardsson erhöll Veteranstecken.

Ordförande Van Carlzon tackade samtliga deltagare och mötet förklarades avslutat. Därefter höll Lars Melkersson ett intressant föredrag och visade bilder med temat "Pansar och Slagskepp". Han tackades med blommor och applåder. Därefter serverades ärtsoppa med pannkakor och sylt. Seibon Olsson och Carola Hasselgren tackades för förtjänstfullt arbete i köket. Kvällen avrundades med kaffe och kaka.

11 april samlades medlemmar med vänner hos Pistolskytteklubben i Sivik. Efter säkerhetsinformation och genomgång av vapnen sköts först några övningsserier och sedan tävlades det med 22 millimeters pistoler. Som brukligt är serverade Klubbmästare Ronny därefter grillad korv och bröd.

Öbverst t.v. Holger Bernadsson mottager en utmärkelse. Överst t.h. Kenneth Hansen mottager utmärkelse för 50 årigt medlemskap i Flottans Män samt Flottans Män i Lysekil samlade för traditionell "krigsmansrätt", ärtsoppa och pannkakor. Foton: Ronny Olsson.

Efter förra årets succé har vi återigen chartrat segelfartyget T/S Kvartsita för räkkryssning. På pingstaften 7 juni välkomnar vi medlemmar med familjer ombord till en härlig dag till havs. Vart turen går bestämmer vindarna. Under dagen lägger vi till någonstans för att avnjuta färska räkor med tillbehör.

Nu är det full aktivitet i våra hamnar, våra båtar förbereds för ännu en härlig båtsommar.

Leif Lysberg

Ängelholm

Flottans Män Ängelholm är en modern förening. Vi har fina kommunikationssystem. Förutom signalflaggor, har vi en hemsida: www.flottansman.se/angelholm som vi försöker hålla uppdaterad. Vi sänder också ut mejl då och då till alla medlemmar som har en mejladress (s.k. "massutskick"). Där ser jag ett litet kommunikationsproblem. Vi är ca 75 medlemmar varav 15 stycken som inte har någon mejladress eller inte har anmält någon.

När "massmejl" går ut ser jag att bara ca 35 - 40 medlemmar läser mejlet.

Tyvärr hamnar ofta "massmejl" i skräpposten, men en hel del medlemmar utnyttjar inte sin e-post. Svaret är ofta, "det är min fru som håller reda på mejl och internet".

Ett litet tips: Låt din fru eller annan anhörig skicka ett mejl till angelholm@flottansman.se och meddela att vi ska registrera din frus alternativt din son eller dotters mejladress i vårt medlemsregister under ditt namn. Då får du via "länk", aktuell information.

Som sagt, vi är moderna, vi har både telegrafnyckel, maskintelegraf och talrör i Kajutan men vi jobbar inte med AI (Artificiell Intelligens).

Under april månad gästades vi av två föredragshållare. Övlt Fredrik Hesselman, stf C Amf4 kom ner till oss från Göteborg och höll ett aktuellt och välplanerat föredrag om "Försvaret av Västkusten och framtidens Amfibieförband". Detta arrangerades i samarbete mellan LoF Ängelholm och F10 Kamratförening. Det kom 75 intresserade åhörare och Fredrik fick svara på många frågor!

Överstelöjtnant Fredrik Hesselman Stf C Amf 4 flankerad av artikelförfattaren (tv) och Bengt Lundqvist, F10 Kamratförening t.h.

Vår medlem Bosse Cederholm höll ett föredrag i Kajutan och temat var *U137*, "Tio mardrömsdygn för Sverige". Vi var 12 åhörare och det blev en "historisk kväll". Bosses föredrag var också välplanerat och intressant, men det fanns tre åhörare som personligen hade tjänstgjort i Karlskrona eller jobbat i närheten vid den tiden. Den som hade mest inside information var Fredrich Gunnarsson som hade blivit kommanderad att samla besättningen till HMS *Smyge* och själv hade stått vid rodet på morgonen när man transporterade ut Karl Andersson till *U137*.

För 60:e gången har nu Hemvärnets Musikkår besökt hos oss. Efter deras Reveljmarsch genom stan första maj, avslutade de traditionellt med konsert i vår trädgård och därefter bjöd vi på sillfrukost. Stämningen var hög i Kajutan, blåsmusiker kan nämligen även sjunga.

Stor flaggning vid musikkårens 1 majkonsert 2025 hos Flottans Män, Ängelholm för 60:e gången.

Uffe Bengtssons sillinrättningar var delikata och amadinepotatisen av högsta primörklass.

Lördagen innan hade vi fixardag i vår trädgård. Det blev snyggt och prydligt och jag säger som Churchill: "Aldrig har så många haft så få att tacka för så mycket". Innan den sköna sommaren är här, kommer Nordvästra Skånes Fredsbaskrar (FN-Soldater) till oss för samvaro med lunch, och

det blir på Veterandagen den 29 maj. Glöm inte vårt studiebesök på Öresund Heavy Industries (Öresundsvarvet, Landskrona), tisdagen den 10 juni. Anmälan krävs.

Vi ser nu fram mot sommarlov med våfflor på vår uteplats och kanske en gemensam båttur på vår egen Amazonasflod, Rönne Å.

Bertil Lundvall

Region Syd

Malmö

Från Malmö horisont

Årsmötet höll vi den 24 februari med 17 medlemmar. En mycket positiv sak för mötena är att Ronny Hultmans fru Lena åtagit sig att stå för maten under detta och resten av mötena 2025. Vi är mycket tacksamma! Dels för att vi därmed försäkrat oss om att få god mat men även för att priset kommer att bli betydligt lägre jämfört med att beställa cateringmat. Och denna första kväll hade Lena gjort äkta ungersk gu-

laschsoppa som serverades med varmt, nybakat bröd och tillbehör. Kvällen började med att kassören Stefan Leo satte igång ett bildspel där en massa foton från våra möten och evenemang under 2024 fladdrade förbi medan Flottans Mäns egen marsch ljud i högtalaren. En kul inledning. Därefter var det dags för utdelande av utmärkelser. Det var sammanlagt 9 medlemmar som dekorerades med veteranmärket och Malmö's eget 25-årsmärke. Dessutom hedrades Anders Garin med Malmö's hedersmärke för sitt mångåriga arbete som materialförvaltare. Sedan gick mötet igång efter dagordningen. En del blev omvalda och några blev nyvalda. Beslut klubbades om årsavgiften, mötesavgiften och annat. Kassören redogjorde för den ekonomiska situationen och budgeten för 2025. Styrelsen och kassören ansågs enhälligt vara ansvarsfria och kunde pusta ut.

Till marsmötet kom det 17 anmälda plus föredragshållaren och vår nya kock. Lena hade lagat ärtsoppa och gjort massor av plättar hemmavid, som hon värmd i vårt kök. Anders Garin hade gjort vars en macka med ägg och sill. Kennet Hultman hade som vanligt köpt folköl och vatten. Så vi skulle omöjligt kunna gå hungriga från detta möte. En av våra tre nya medlemmar för 2025, Lars Enoksson, deltog också. Han fick berätta om sin bakgrund i flottan och försågs med vår medlemsnål. Sedan dekorerades Anders Garin med vår 12-årsvinkel, som vi missade ge honom på årsmötet. Hans-Inge Hellström dekorerades med vårt Hederstecken för att han under många, många år försett vårt boklotteri med böcker. Och vår ordförande Jörgen Persson hade dessutom nyss fyllt 60 år. Jörgen är bland de allra yngsta i FM Malmö, men lyckas ändå sköta sin upp-

Årsmöte i Malmö med vår kock Lena Hultman och Malmömedlemmar. Övre raden: Jörgen Persson, Mats Lindgård, Mikael Westerberg, Kjell Arne Glöck, Thomas Kristoffersson, Kennet Hultman och Leif Bjurström. Mellersta: Stefan Leo kassör, Ronny Hultman och Hans-Inge Hellström Nedre: Anders Garin, materialförvaltare.

gift med glans. Som present fick Jörgen en flaska whisky från Hven.

Kvällens föredragshållare var Peter Lindahl från Aimpoint. Det är ett världsomspännande Malmöföretag som gör s.k. rödpunktssikten åt jägare och militären sedan 50 år tillbaka. Det är en patenterad uppfinning som uppfanns 1974 av en jägare i Malmö som sedan fick hjälp att utveckla och sälja siktet. Huvudkontor och tillverkning sker i Malmö, men de har även tillverkning i t.ex. Gällivare och

ett försäljningskontor i USA. I korthet är det ungefär som ett vanligt kikarsikte fast med en lysande rödpunkt i mitten som inte rör sig oavsett hur skytten rör sitt huvud. Man kan dessutom sikta med båda ögonen öppna och då även se både målet och omgivningen omkring, vilket man inte kan med vanliga korn- eller kikarsikten då man oftast bara siktar med ena ögat. Siktena finns i ett par olika modeller och storlekar och säljs över hela världen. De säljer också större, mer avancerade siktsystem för t.ex.

granatgeväret Carl Gustaf. Peter hade även med sig ett antal gevär- och pistolattrapper för att visa att siktena passar på i princip alla sorters handvapen. Vi fick även prova flera modeller av siktet och se den unika rödpunkten.

På aprilmötet hälsade vi vår nye medlem Lars-Ola Engvall välkommen. Han har tidigare tillhört FM Trelleborg, men bor numera i Malmö, så det är närmare till oss. Kvällens skaffning hade Lena Hultman tillagat. Det blev potatissallad med rostbiff och skinka och flera andra tillbehör. Vi lät oss väl smaka.

Som föredragshållare hade vi åter igen bjudit in Bosse Cederholm. Denna gång för att han skulle berätta om händelserna kring U137, denna allvarliga händelse som 1981 nästan resulterade i krigshandlingar. Veckan innan hade Bosse kört samma föredrag hos FM Ängelholm, som han också tillhör. Det blev en mycket intressant och dramatisk genomgång av händelseförloppet som pågick under ca 10 dagar. Från att en fiskare på Sturkö ringde in till örlogsbasen och berättade att en ubåt stod på grund, tills att den bogserades ut till de väntande sovjetiska fartygen som låg precis vid vår territorialvattengräns utanför Karlskronas skärgård. Bosse framförde det hela mycket dramatiskt, och det var det ju också! Det var skarpt läge och det laddades med skarp ammunition som skulle användas om rysarna fått för sig att gå in och hämta ut ubåten. "Håll gränsen" sade statsminister Torbjörn Fälldin. Sverige var alltså på randen att hamna i krig med Sovjetunionen. Vi tackade Bosse på sedvanligt sätt.

Stefan Leo

Västervik

Från mitt köksfönster, i österläge, kan jag under höst och vinter se Gamlebyviken, Slottsholmsleden och taket på vår fina gamla Marinstuga. Nu i maj, när träden börjat grönska, "försvinna" utsikten och allt blir bara grönt, grönt! Men man får glädjas åt att Västervik börjar vakna till liv. Några som har varit vakna hela hösten, vintern och våren är de som gräver i våra gator. Det är "Umleitung" nästan överallt i Västervik! Men det blir säkert bra när (om?) det blir färdigt.

Årets klubbafsnar inleddes i januari med besök av Jonas Lagerström från Kustbevakningen. Föreläsningen lockade över 30 besökare, vilket i det närmaste är "klubbrekord". Jonas var väldigt påläst och hade svar på de flesta frågorna som dök upp under kvällen. Kustbevakningen väntar

på nya modernare båtar. Leveransen är dock försenad och sista budet är årsskiftet 2026/2027. Det som är beställt är åtta nya båtar i mångmiljonklassen och för att kunna ta emot en sådan farkost i Västervik behöver Lucernahamnen byggas om. Ett arbete som redan har startat.

I februari hade vi en klubbafsn med en lektion i datasäkerhet. Göran Granberg guidade oss i begrepp som cybersäkerhet, virus, hackning, trojaner, nätfiske, dataläckage, allehanda bedrägerier och hur man hanterar sms som påstås komma från Swish. Nu gäller det verkligen att hänga med i

Jonas Lagerström från Kustbevakningen berättar om myndighetens verksamhet för en stor skara intresserade.

svängarna! Och tyvärr är det många som inte lyckas hänga med och därför riskerar att utsättas för dataintrång och bedrägerier. Men som bankernas slogan lyder: "Det är lätt att vara svårlurad". Men så jäkla lätt är det inte!

Årsmötet 24 mars avhandlades som vanligt i snabb takt. Mötet bevisades av hela 26% av medlemmarna vilket får anses vara godkänt. En nygammel styrelse är på plats beredd att ta tag i det som behöver tas tag i.

På klubbaftonen i april berättade vår medlem Jörgen Eriksson om sina egna upplevelser från tiden ombord på motor-torpedbåtar under 70-talet. Han kryddade sin berättelse med historier hämtade från böckerna "MTB-krönika 1919-1976" och "Motortorpedbåt – Havets flygande brigad". Spännande berättelser, hur mycket som är sant eller är skrönor fick vi inte reda på, men om hälften är sant så är det fullt tillräckligt! Böckerna kan finnas på Bokbörsen för den som är intresserad.

Så, nu återstår bara vårlunchen 24 maj, innan sommaruppehållet. Det blir en repris på förra årets resa med rälsbuss till Restaurang Gröna Tuppen i Fårhult. Som det ser ut just nu så är intresset stort från våra medlemmar med respektive och vi

hoppas så klart på fint väder, god sill och en nubbe för den som önskar det.

Vill gärna delge andra föreningar att vi, Flottans Män i Västervik, från och med 2025 använder oss av SMS-programmet "Supertext" för att bjuda in till möten. Programmet är gratis men tyvärr inte helt optimalt. Vi räknar dock med att spara en del kostnader på annonsering i lokaltidningen och det verkar som våra medlemmar anammat att få kallelse via SMS.

Under vecka 19 genomförs i Västervik en stor militärövning "Sjukvårdsövning 25", där Civilförsvaret och Försvarsmakten övar tillsammans. Kanske kan vi återkomma till den i nästa nr av "Flottans Män".

Skön sommar önskar Barbro Bewernick och Flottans Män i Västervik!

Vår medlem Jörgen Eriksson berättade bland annat om egna upplevelser från tiden ombord på MTB under 1970-talet...Jörgen äger en "specialutgåva" av "MTB-krönika 1919-1976". "Motortorpedbåt – Havets flygande brigad". Även denna finns i Jörgens ägo.

Växjö

När detta skrivs har vi kommit en bra bit in på det nya året och de flesta årsmöten är avklarade. Det enda som återstår i den vägen för oss i Flottans Män är riksårsmötet på Ronneby Brunn.

I Växjö har vi under våren haft besök av marinbaschefen kommandör Fredrik Edwardson tillsammans med flottiljförvaltare Håkan Lindberg. Fredrik Edwardson höll en underhållande föredragning om marinen, då, nu och i framtiden. Det var en mycket intressant och givande föredragning och det blev även diskussion och frågor kring det sagda. Alla var rörande överens om det allvarliga läge vi befinner oss i och marinbaschefen åskådliggjorde på ett bra sätt de svårigheter och möjligheter som vi står inför.

Håkan Lindberg informerade om det nya befälssystemet och om hur rekryteringen av ny personal till marinen sker. Vi som varit med ett tag har ju sett ett antal olika befälssystem passera revy, ungefär lika många som nya läroplaner i skolan och vi kan nog se fram emot ytterligare ett antal nya eller så kanske Europa beslutar om ett gemensamt befälssystem. Vi går väl mot det, vi utbildar sedan 2024 bl.a. våra stridspiloter i Italien. Det blir kanske så att olika länder specialiserar sig att utbilda olika grenar i Europas framtida och kanske gemensamma försvar.

Vi har även haft vår förbundsordförande konteramiral Thomas Engevall på besök

Marinbaschefen kommandör Fredrik Edwardson på besök. T.h. Mats Friman och Karin Friman.

och han berättade bl.a. om det som kallas det glömda sjökriget i Svarta Havet, vilket var intressant att höra om eftersom det sällan omnämns i medierna. Han berörde även det kommande riksårsmötet och frågan om namnbyte på vår förening, förslaget och proceduren kring detta. Vi kom även in på ämnet Stora Tratten där vi

fick reda på att det under de senaste fem åren totalt gått med förlust. Detta tycker vi talar för att något behöver göras. Eftersom detta var en torsdag serverades som sig bör ärtsoppa, pannkakor med sylt, gräddor och övriga nödvändiga varma tillbehör.

Bengt Carlsson

In memoriam

Rolf Åhrberg

Vi har mist vår första ordförande Rolf Åhrberg. Det är en stor förlust för FM Norrköping. FM var hela Östergötland och det mesta hamnade i Linköping. Vi var ett antal som ville ha lite mer åt Norrköping. Resultatet blev så småningom en delning 1994. Rolf blev vår första ordförande.

Vi stod utan lokaler så vi fick husera hos andra hyggliga föreningar. Sjövärnsskåren ställde upp bra tills dom blev av med sina lokaler. Rolf lyckades med att vi skulle få hyra Gamla Gasverkets kontor. Vi fick en bra uppgörelse vi skötte park och mark nu hade vi råd. Kåken hade stått tom rätt länge så det blev stor röjning. Vi hade behov av det mesta men vad kunde inte Rolf få firmorna att sponsra med. Efter mycket jobb var det tid för invigning 1996.

Någon hade fått flottan att lova att komma med ett fartyg för att medverka i högtidligheterna. När Rolf fick höra det, så vad han gjorde vet jag inte men hela kustflottan kom till Norrköping över helgen. Det blev en pampig invigning.

Nu kunde vi återgälda Sjövärnsskåren så de fick husera hos oss. Riksårsmötet 1999 skulle Norrköping genomföra, som tur var fanns det mycket kvar på F13 så större delen hamnade där. All inkvartering fanns det plats för. Sängkläder fick en statlig myndighet sponsra med. Allt gick ju inte att få sponsrat i natura så Rolf fick ihop ett hundra tusen i sponsorpengar. Det var nog ett av dom billigaste Riksårsmötena. Allt avlöpte utan mankemang. Gör man något bra så åker man på något nytt, nu fick vi Nordiska kamratföreningens årsmöte. Det gick lika bra som Riksårsmötet. Rolf upprepade bedriften att få ihop hundratusen i sponsring. Rolf slutade som ordförande 2001. Rolf var sedan i valberedningen och mycket aktiv till några veckor före sin bortgång. Ska jag räkna upp allt annat han gjorde så prutar nog redaktören på texten.

Vi saknar dig Rolf!

Willy Almberg

Göte Rahm

Göte Rahm har lämnat oss i stor saknad. Göte föddes i Slottsbron Värmland. Han tog värvning i flottan tidigt och innan fyllda 18 år hade han seglat jorden runt två gånger med Älvsnabben. Andra gången deltog han som befäl. Han träffade sin fru när han kom tillbaka till Stockholm och där inledde han sin civila karriär som ingenjör verksam inom mät- och kartteknik. Göte startade kontor åt bland annat VIAK, ett Stockholmsbaserat konsultföretag som sysslade med vägbyggnad, vatten och miljö, på flera orter i Sverige. Han föreläste även vid Kungliga Tekniska Högskolan och i Lund om mätteknik. Han återvände sedermera till Värmland som regionchef för VIAK.

Han var med och grundade Rotary i Karlstad och 2006 tog Göte initiativet till att starta Flottans Män Karlstad/Värmland där Göte var ordförande under många år. Götes liv präglades av hans tid i flottan och vi som lärde känna honom och imponerades av Götes kunskaper och kamratliga sätt. Göte deltog i våra aktiviteter med glädje och stort engagemang.

Vi som var Götes kamrater inom Flottans män kommer att sakna dig mycket.

Styrelsen Flottans Män Karlstad/Värmland

Födelsedagar Vi hyllar

90 år

Roland Flemk 1935-07-02 LoF Kalmarsund
Lars-Ola Engvall 1935-07-08 LoF Malmö
Thomas Worms 1935-07-08 LoF Gotland
Tommy Nilson 1935-07-20 LoF Göteborg
Doris Wall 1935-07-24 LoF Växjö
Jan Knutsson 1935-08-02 LoF Norrköping
Bo Lindström 1935-08-13 LoF Göteborg
Gunnar Wanzelius 1935-08-19 LoF Haninge
Rolf Larsson 1935-09-09 LoF Karlskrona
Karl-Gustav Svensson 1935-09-28 LoF Göteborg

85 år

Ulf Christenson 1940-07-05 LoF Göteborg
Rune Flinck 1940-07-05 LoF Västerås
Krister Nilsson 1940-07-06 LoF Stockholm
Kennet Johansson 1940-07-12 LoF Växjö
Rolf Dahl 1940-07-15 LoF Norrköping
Bertil Burheim 1940-07-18 LoF Trelleborg
René Ahlberg 1940-07-22 LoF Göteborg
Karl-Erik Andersson 1940-07-27 LoF Karlskrona
Olle Offerman 1940-07-27 LoF Stockholm
Ove Larsson 1940-08-11 LoF Lysekil
Stefan Lundström 1940-08-12 LoF Karlshamn
Per Jonsson 1940-08-13 LoF Västerås
Christer Warfvinge 1940-08-22 LoF Västervik
Milton Odding 1940-08-23 LoF Göteborg
Sten-Olof Nilvall 1940-08-24 LoF Halmstad
Thorleif Rubin 1940-08-25 LoF Jönköping
Sonny Persson 1940-09-05 LoF Karlskrona
Sören Hammer 1940-09-08 LoF Halmstad
Lars Nell 1940-09-10 LoF Stockholm
Ulf Berg-André 1940-09-15 LoF Göteborg
Bengt-Åke Wärnbring 1940-09-30 LoF Jönköping

80 år

Klas Berg 1945-07-01 LoF Gotland
Sidney Rodenhake 1945-07-04 LoF Norrtälje
Karlis Branke 1945-07-07 LoF Stockholm
Anders Frönell 1945-07-07 LoF Jönköping
Jöran Westling 1945-07-09 LoF Norrtälje
Bo Andersson 1945-07-11 LoF Västervik
Olle Sewerin 1945-07-11 LoF Norrtälje
Leif Fagerlind 1945-07-15 LoF Nynäshamn
Erik Holmgren 1945-07-15 LoF Stockholm
Leif Hjalmarsson 1945-07-18 LoF Stockholm
Cajarne Petersson 1945-07-20 LoF Haninge
Kjell Karlqvist 1945-07-21 LoF Stockholm
Arne Blom 1945-07-22 LoF Stockholm
Jan Hjalmarsson 1945-07-23 LoF Halmstad
Sven-Olof Sandegren 1945-07-29 LoF Karlshamn
Sigvard Karlsson 1945-07-31 LoF Sundsvall
Lennart Nyh 1945-07-31 LoF Stockholm
Erik Wennberg 1945-08-01 LoF Norrtälje
Åke Jönsson 1945-08-02 LoF Trelleborg
Guy Hörnfeldt 1945-08-09 LoF Stockholm
Dan Johansson 1945-08-10 LoF Haninge
Jan-Olof Henriksson 1945-08-11 LoF Västervik
Halvard Sandström 1945-08-17 LoF Stockholm
Per Stjerna 1945-08-18 LoF Stockholm

Jack Jonsson 1945-08-20 LoF Norrtälje
Gunnar Dahlberg 1945-08-25 LoF Varberg
Monica Asplund 1945-08-27 LoF Nynäshamn
Karl Bäcklund 1945-08-28 LoF Härnösand
Klas Olofsson 1945-08-28 LoF Lysekil
Ronny Trulsson 1945-09-01 LoF Trelleborg
Thomas Hallén 1945-09-05 LoF Sundsvall
Tommy Delinder 1945-09-09 LoF Trelleborg
Torsten Lundvall 1945-09-12 LoF Ängelholm
Malcom Taube Von Block 1945-09-21 LoF Norrköping
Tomas Saxborn 1945-09-22 LoF Lysekil
Sven-Erik Mars 1945-09-24 LoF Norrköping
Arne Hasselgren 1945-09-26 LoF Lysekil

75 år

Leif Brandel 1950-07-01 LoF Göteborg
Ove Bornvall 1950-07-13 LoF Kalmarsund
Sven Andersson 1950-07-16 LoF Halmstad
Stefan Engdahl 1950-07-16 LoF Stockholm
Alf Hedeback 1950-07-16 LoF Växjö
Lennart Gylletorn 1950-07-27 LoF Stockholm
Britt Gustavsson 1950-07-28 LoF Södertälje
Mats Gustavsson 1950-07-28 LoF Norrköping
Ove Lindenäs 1950-07-30 LoF Stockholm
Lars E Fränngård 1950-08-03 LoF Trelleborg
Thomas Magnusson 1950-08-07 LoF Växjö
Per Folke Stridsberg 1950-08-10 LoF Stockholm
Thore Cullberg 1950-08-11 LoF Göteborg
Kent Hallberg 1950-08-12 LoF Lysekil
Bo Hjelm 1950-08-12 LoF Södertälje
Mats Andersson 1950-08-13 LoF Halmstad
Jim Bernhardsson 1950-08-14 LoF Karlskrona
Ingvar Djurberg 1950-08-21 LoF Göteborg
Glenn Rosberg 1950-08-26 LoF Trelleborg
Björn Selfjord 1950-08-29 LoF Göteborg
Anders Tammelin 1950-09-15 LoF Norrköping
Krister Johansson 1950-09-16 LoF Västervik
Ingemar Nästegård 1950-09-20 LoF Lysekil
Göran Mossberg 1950-09-22 LoF Västerås
Sven Lindgren 1950-09-29 LoF Västerås

70 år

Carl Åke Nilsson 1955-07-03 LoF Stockholm
Bengt Gradin 1955-07-09 LoF Stockholm
Mikael Hjärthammar 1955-07-11 LoF Göteborg
Hannu Mylläri 1955-07-16 LoF Haninge
Carl-Erik Fallenius 1955-07-18 LoF Göteborg
Gert Pettersson 1955-07-19 LoF Göteborg
Åsa Eklund 1955-07-28 LoF Västerås
Mats Sandgren 1955-08-09 LoF Stockholm
Anneli Sager 1955-08-12 LoF Karlskrona
Tommy Johansson 1955-08-16 LoF Karlskrona
Kenth-Ove Blom 1955-08-17 LoF Lysekil
Lars Welin 1955-08-18 LoF Gotland
Christina Bellman 1955-08-26 LoF Härnösand
Johnny Lund 1955-08-27 LoF Stockholm
Lena Allansdotter 1955-09-17 LoF Nynäshamn

65 år

Hans Andersson 1960-07-04 LoF Sundsvall
 Kenneth Abrahamsson 1960-07-12 LoF Kalmar
 Niklas Ängquist 1960-07-15 LoF Södertälje
 Mikael Klasson 1960-07-23 LoF Stockholm
 Robert Guntell 1960-07-24 LoF Halmstad
 Mats Edin 1960-07-26 LoF Haninge
 Ann Lorén 1960-07-27 LoF Stockholm
 Jimmy Edvardsson 1960-08-12 LoF Göteborg
 Ronny Erhardsson 1960-08-29 LoF Stockholm
 Jorma Ahonen 1960-09-04 LoF Haninge
 Anders Hermansson 1960-09-09 LoF Göteborg
 Kenneth Jönsson 1960-09-18 LoF Trelleborg
 Per Erik Larsson 1960-09-23 LoF Jönköping

60 år

Sofia Ek 1965-07-10 LoF Stockholm
 Pär Åstrand 1965-07-20 LoF Karlstad
 Bo Sändberg 1965-07-31 LoF Stockholm
 Anders Gahnström 1965-09-01 LoF Göteborg
 Lars Häller 1965-09-05 LoF Lysekil
 Ulf Forsström 1965-09-21 LoF Stockholm

55 år

Johan Persson 1970-07-02 LoF Norrköping
 Peter Bergegårdh 1970-08-04 LoF Göteborg
 Jane Westerberg 1970-08-23 LoF Södertälje
 Per Levin 1970-08-25 LoF Stockholm
 Pontus Bengtsson 1970-09-16 LoF Göteborg

50 år

Viktor Jak 1975-07-01 LoF Stockholm

40 år

Henrik Johansson 1985-07-16 LoF Halmstad
 Fredrik Olsson 1985-07-29 LoF Södertälje
 Ivan Ragell 1985-09-21 LoF Karlskrona
 Cecilia Birkeland 1985-09-29 LoF Södertälje

Nya medlemmar

Vi hälsar följande 42 (!) medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Gotland

Elisabeth Kimell

Göteborg

Elisabet Hentz
 Freddy Nielsen
 Anders Gustafsson
 Ivar Olausson
 Anders Björk
 Richard Svensson
 Patrik Engelin
 Ann-Christina Andersson
 Kenny Jansson
 Jarl Strömbäck
 Kent Kärrdin
 Gustaf Göthberg
 Sten Göthberg
 Kjell Björnberg

Halmstad

Inge Andersson
 Marianne Andersson
 Pia Malmkvist
 Herberth Johansson

Haninge

Jan Hägg

Härnösand

Åke Wiklund

Kalmar

Stig Grönlund
 Kenneth Abrahamsson
 Genevieve Assekou

Karlshamn

Håkan Reinodt

Karlskrona

Lennart Franzon

Norrköping

Lars-Göran Nilsson
 Rolf Dahl

Stockholm

Kerstin (Kicki) Nilsson
 Bo Granström

Sundsvall

Henrik Blusi
 Medelpads sjöhistoriska
 förening
 Enar Näslund

Trelleborg

Gunvor Ferm
 Katarina Skog Grip

Västerås

Christer Andersson
 Jan-Christer Andersson
 Bo Larsson

Ängelholm

Ida Pahlman
 Nordvästra Skånes
 Sjövärnskår
 Fredrich Gunnarsson
 Torsten Lundvall

Utöver dessa finns ytterligare 19 preliminära medlemmar som anmält sitt intresse sedan början av året som förhoppningsvis blir fullvärdiga medlemmar inom kort!

Prislista för annonsering i tidskriften "Flottans Män"

Typ/plats	Storlek (bredd*höjd)	Pris
Omslagets baksida	210 * 240 mm	8 000 SEK
Helsida	172 * 256 mm	6 500 SEK
Liggande halvsida	172 * 128 mm	3 250 SEK
Stående halvsida	256 * 83,5 mm	3 250 SEK
Stående kvartssida	83,5 * 128 mm	1 700 SEK
Liggande kvartssida	172 * 64 mm	1 700 SEK
Liggande mindre sida	172 * max 50 mm	1 000 SEK

Detaljer och övriga villkor såsom material mm i form av text/bilder dialogiseras med formgivaren på e-post annonser@flottansman.se Flottans Mäns tidning är befriad från moms.

Avlidna kamrater

Börje Ahlberg, VEJBYSTRAND

Född den 26 juni 1949, Avliden den 15 mars 2025

Jan Bankel, GÖTEBORG

Född den 17 december 1944, Avliden den 21 juni 2024

Bernt Broman, LYSEKIL

Född den 6 augusti 1924, Avliden den 3 mars 2025

Stig Dingertz, STOCKHOLM

Född den 6 maj 1926, Avliden den 20 maj 2025

Anders Eriksson, HUDDINGE

Född den 19 december 1967, Avliden den 12 juli 2024

Rune Forsman, VENDELSÖ

Född den 24 september 1934, Avliden den 6 mars 2025

Arne Guntell, HALMSTAD

Född den 21 oktober 1934, Avliden den 20 maj 2025

Tommy Gyllin, TRELLEBORG

Född den 15 mars 1944, Avliden den 23 april 2025

Karl Harrius, BANKERYD

Född den 28 november 1946, Avliden den 8 maj 2025

Leif Holmström, JOHANNESHÖV

Född den 18 juni 1943, Avliden den 8 december 2024

Bengt Hultman, SKÄRHOLMEN

Född den 12 september 1938, Avliden den 8 mars 2025

Curt Jubrand, GÖTEBORG

Född den 20 januari 1937, Avliden den 4 maj 2025

Nils-Olov Karlsson, ÄLVÄNGEN

Född den 9 januari 1942, Avliden den 3 februari 2025

Thore Karlsson, SOLNA

Född den 30 mars 1932, Avliden den 8 mars 2025

Sture Kriström, SUNDSVALL

Född den 28 juni 1940, Avliden den 5 april 2025

Ulf Nersing, NORRKÖPING

Född den 29 juni 1946, Avliden den 18 februari 2025

Lennart Nordström, VÄSTERVIK

Född den 30 januari 1949, Avliden den 17 maj 2025

Göte Rahm, KARLSTAD

Född den 30 november 1937, Avliden den 2 mars 2025

Tom Roeck Hansen, STOCKHOLM

Född den 24 januari 1935, Avliden den 10 april 2025

Curt Stockselius, VÄSTERÅS

Född den 13 juli 1941, Avliden den 22 mars 2025

Dane Zackrisson, VARA

Född den 30 augusti 1929, Avliden den 27 januari 2025

Rolf Åhrberg, NORRKÖPING

Född den 2 oktober 1942, Avliden den 6 februari 2025

**Hedra våra avlidna kamraters minne med en gåva till Flottans Män.
Pg 5 88 19-4.**

Efter Din betalning sänder FM kansli blanketten till de sörjande.

Kontaktpersoner i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordförande	Thomas Engevall	070-588 75 89	Junibacken 9	135 54	TYRESÖ	thomas.engevall@flottansman.se
Vice förb.ordf	Lars Sager	0702-815096	Varvsvägen 23	372 97	RONNEBY	lars.saager@telia.com
Sekreterare	Jan Eric Knutas	070-672 17 62	Kusseredsvägen 15	434 99	KUNGSBACKA	jan.eric.knutas@gmail.com
Kassör	Magnus Bergman	-	Sanhammsgatan 25	115 60	STOCKHOLM	magnus@welams.se
Medlemsregister	Krister Hansén	070-381 03 12	Ripstigen 4	170 74	SOLNA	kristerh@flottansman.se
Webbansvarig	Krister Hansén	070-381 03 12	Ripstigen 4	170 74	SOLNA	kristerh@flottansman.se
Kansli	Flottans Män	076-7786870	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM	riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: Cawe Johansson, suppleant: Bengt Randevåg (070-312 01 77)

Härnösand	Roger Karlström	073-410 24 55	Brunnhusgatan 14B lgh 1002	871 33	HÄRNÖSAND	roger.karlstrom@telia.com
Sundsvall	Cawe Johansson	070-659 54 65	Backvägen 6	861 38	BERGEFORSSEN	cawejohansson3@gmail.com sundsvall@flottansman.se

Region Mitt

Representant i förbundsstyrelsen: Jan Berglöv, suppleant: Olle Jansson

Gotland	Lars Ellebring	070-835 78 73	Furugatan 54	621 44	VISBY	gotland@flottansman.se
Föreningslokal:	Marinstugan Gotlandsresor/Scandic Visby, Färjeleden 3,			621 58	VISBY	
Haninge	Lars Larsson	079-334 18 98	Kullerstensvägen 63	137 61	JORDBRO	haninge@flottansman.se
Norrköping	Bill Zackrisson	070-582 53 53	Reenstiernagatan 88	612 12	NORRKÖPING	bill.zacke@outlook.com
Föreningslokal:	Marinlokalen	070-582 53 53	Lansengatan 38	602 09	NORRKÖPING.	norrkoping@flottansman.se
Norrköping	Olle Jansson	070-587 03 44	Kristoffers väg 1	760 15	GRÄDDÖ	olle-jansson@live.se
Föreningslokal:	FOS-huset		Regementsgatan 22		NORRTÄLJE.	(ej postmottagning)
Nynäshamn	Kjell Johansen	070-641 35 53	Båtsmansvägen 13	149 31	NYNÄSHAMN	kjelljohansen756@gmail.com
Stockholm	Jan Berglöv	070-772 05 66	Östgötagatan 62	116 64	STOCKHOLM	jan.berglov@flottansman.se
Kansli	Flottans Män	072-363 855 4	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.	sthlm@flottansman.se
Södertälje	Bo Luthin	070-315 26 46	Soldatsvägen 13	151 68	SÖDERTÄLJE	luthin67@gmail.com
Föreningslokal:	Notholmen		Hörningsholm,		MÖRKÖ	(ej postmottagning),
Västerås	Antonio Grimaldi	070-532 02 40	Plåterverksgatan 132	724 49	VÄSTERÅS	antonio.carlo.grimaldi@gmail.com
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS	vasteras@flottansman.se

Region Syd

Representant i förbundsstyrelsen: Lars Sager, suppleant: LarsIngvar Elofsson Memsengrell (076-510 04 72)

Kalmarisund	Roland Stengård	070-811 81 02	Solit	579 71	RUDA	roland.lm@stengard.nu
Karlskrona	Sewe Lindberg	070-625 60 92	Ronnebyvägen 260	374 30	KARLSHAMN	sewe@sewe.se
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN	
Karlskrona	Lars Sager	0702-815096	Varvsvägen 23	372 97	RONNEBY	lars.saager@telia.com
Malmö	Jörgen Persson	070-258 80 02	Vångvägen 9	241 32	ESLÖV	momek556@gmail.com
Trelleborg	Maths Witt	073-418 86 25	S:t Gertrudsväg 30	231 53	TRELLEBORG	maths.witt@saabgroup.com
Västervik	Åke Revelj	079-341 14 26	Hornsvägen 15 M	593 54	VÄSTERVIK	akerevelj@hotmail.com
Växjö	Ove Engkvist	073-351 48 15	Lobeliavägen 7	352 51	VÄXJÖ	vaxjo@flottansman.se

Region Väst

Representant i förbundsstyrelsen: Jan Eric Knutas, suppleant: Ulf Ängemo (070-350 09 14)

Göteborg	Claes Strömvall	072-522 54 40	Örnehufvudsgatan 17	412 59	GÖTEBORG	claes.stromvall@live.se
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA	goteborg@flottansman.se
Halmstad	Torbjörn Malmqvist	076-177 35 82	Olas Gränd 1	302 90	HASMLSTAD	torbjorn.malmkvist@telia.com
Föreningslokal:	Marinstugan	076-880 70 53	Dragvägen	302 90	HALMSTAD	halmstad@flottansman.se
Jönköping	Sven Johansson	070-224 37 74	Yllestad Träshed	521 95	KÄTTILSTORP	tralshed@gmail.com
Karlstad-Värmland	Göran Olsson	070-415 02 76	Nordsjötorp Backarna	669 92	DEJE	golsson@kommunensbesta.se
Lysekil	Van Carlzon	070-428 80 06	Rixövägen 13	454 93	BRASTAD	lysekil@flottansman.se
Varberg	Jan Steinbach	070-632 24 46	Göthriks väg 8	432 98	GRIMETON	varberg@flottansman.se
Föreningslokal:	Gamla Tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 43	VARBERG.	
Ängelholm	Bertil Lundvall	070-257 23 66	Sven Brocks gata 4A	262 64	ÄNGELHOLM	b.lundvall@gmail.com
Föreningslokal:	Flottans Män	0768-49 48 61.	Östergatan 89	262 33	ÄNGELHOLM.	angelholm@flottansman.se

